

274

28

**Kala-azar Outbreaks Reported in News Media of Nepal
2000 (2056/057)**

LIBRARY

NHRC Library
Accession No. 1.9
Call No.

Compiled by :

Dr. Durga Datt Joshi
Mr. Mahendra Maharjan
Ms. Minu Sharma

**National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre,
Tahachal, Kathmandu, Nepal.**

**2001
(2057)**

काला-ज्वर सम्बन्धि पत्र पत्रिकाहरुमा प्रकाशित
समाचारहरुको संकलन पुस्तिका- २०५६।२०५७

**Book on News Collections of Kala-azar Cases from Published
News Papers - 2000**

प्रस्तावना

नेशनल जुनोसिस एण्ड फुड हाईजिन रिसर्च सेन्टरले यसको स्थापना काल (1990) देखि नै जनावरहरुबाट मानिसमा सर्ने रोगहरु (जुनोटिक रोगहरु) को विषयमा अनुसन्धानात्मक कार्यक्रमहरु तथा यसवारे जनचेतना जगाउने क्रियाकलापहरु गर्दै आइरहेको छ । यस्ता रोगहरुको सम्बन्धमा देशका सम्बन्धित निकायहरुले कसरी लिइरहेका छन् ? सञ्चार माध्यमहरुले के कति महत्वका साथ जनताहरु समक्ष ल्याइरहेका छन् भन्ने कुराको स्पष्ट मूल्याङ्कनको लागि दैनिक रुपमा प्रकाशित हुने मुख्य पत्रिकाहरु संकलन गरी जुनोटिक रोगहरुसंग सम्बन्धित लेख, रचनाहरु तथा समाचारहरुलाई समावेश गरेर यो सानो पुस्तिका तयार गरिएको छ । यस रिसर्च सेन्टरले दैनिक रुपमा संकलन गर्ने राष्ट्रिय पत्रिकाहरुमा गोरखापत्र, राइजिङ्ग नेपाल, कान्तिपुर, स्पेसटाइम तथा काठमाण्डौं पोष्ट पर्दछन् । यसको अलावा अन्य साप्ताहिक एवं मासिक पत्रिकाहरुबाट पनि संकलन गरिएको छ । मुख्यतया देशमा फैलिएका चारवटा महत्वपूर्ण जुनोटिक रोगहरु जापनिज इन्सेफलाइटिस, कालाज्वर, रेविज र स्नेक बाइट यसमा पर्दछन् ।

यस संकलित पुस्तिकामा देशका विभिन्न भागहरुमा फैलिएको कालाज्वर सम्बन्धि समाचारहरु जुन २०५६/०५७ अर्थात् २००० को पत्रपत्रिकाहरुमा प्रकाशित भएका छन्, लाई समावेश गरिएको छ ।

कालाज्वर एक प्रकारको किटजन्य जुनोटिक रोग हो । हाम्रो घर पालुवा जनावरहरु कुकुर जस्ता जनावरहरुमा यदि यो रोग लगाउने परजिवि छन् भने एक प्रकारको भुसुनाले रोगका भाइरस युक्त जनावरहरुको रगत चुसेर फेरि मानिसमा रगत चुस्दा यसका परजिवि मानिसको शरिरमा सारिदिन्छ । यस रोगको प्रकोप प्रायजसो गर्मी तथा वर्षायाममा नेपालको तराई क्षेत्रमा बढेको पाइन्छ भने देशका धेरै भन्दा धेरै मानिसहरु यस समयमा यस रोगबाट प्रभावित भएका समाचारहरु दैनिक खबर पत्रिकाहरुले प्रकाशित गरेको पाइन्छ ।

आशा छ, यस संकलित पुस्तिका कालाज्वर रोग सम्बन्धि काम गर्ने विशेषज्ञहरुको लागि आवश्यक पुस्तिका सिद्ध हुने छ भने देशमा कालाज्वर रोग नियन्त्रण सम्बन्धि काम गर्ने स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरुको लागि कालाज्वर रोगको कारणबाट हुने मृत्युदर घटाउन सहायक सिद्ध हुने छ । यसको अलावा सम्बन्धित निकायहरुले सत्य र तथ्य घटनाहरुलाई नियमित रुपमा सञ्चार माध्यमहरुलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने तथा सञ्चार माध्यमहरुले पनि सत्य र तथ्य समाचारहरुलाई जनतासमक्ष प्रकाशित गरिदिनु पर्ने आवश्यकता बोध गराउन मद्दत पु-याउने छ ।

अन्तमा यस पत्रपत्रिकाहरुबाट संकलित कालाज्वर रोग सम्बन्धि पुस्तिका तयार पार्न सहयोग गर्नु हुने जुनोसिस रिसर्च सेन्टरमा कार्यरत सम्पूर्ण स्टाफहरु खास गरेर श्री स्वयंम प्रकाश भण्डारी, मीना दाहाल, डा. हरिश जोशी र धरा जोशीहरुमा धन्यवाद गर्दछु ।

डा. दुर्गादत्त जोशी

निर्देशक

नेशनल जुनोसिस एण्ड फुड हाईजिन रिसर्च सेन्टर
ताहाचल काठमाडौं

Preface

NZFHRC Library
Accession No. 17
Call No. 1111111111

National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre is dedicated conducting research and public health related awareness activities on zoonotic diseases since its establishment (1990). This small compilation is prepared collecting news, articles related to zoonotic diseases published in National daily Newspapers which helps to analyse clearly the information dissemination system regarding the zoonotic diseases in the country. This research centre collects mainly four National daily Newspapers, Gorkhaptra, Rising Nepal, Kantipur, Spacetime and Kathmandu post. Besides these other weekly and monthly Newspapers are also collecting regularly. This centre collects the information related to Japanese Encephalitis, Kala-azar, Rabies and Snakebite, four main zoonotic diseases of country.

This compilation includes Kala-azar related articles information and cases published in National daily Newspapers during 2000.

Kala-azar is a vector borne zoonotic disease. Domestic animals mainly dogs and rodents are the reservoir host of this disease. The disease is transmitted to human beings when the a kind of infected sandfly suck blood of human beings after carrying Kala-azar parasites from reservoir host. The diseases become epidemic during summer and rainy season in Terai region. High morbidity and mortality cases are recorded and published in the daily Newspapers.

It is hoped that this compilation will definitely be a important reference material for Kala-azar specialists and planning officers of the country. Besides this it also emphasize for authority peoples to disseminate the truth information regularly for News media and also must priotise the publication of truth information regarding zoonotic diseases by News media to disseminate the public.

Last but not the least I am very much thankful to all the staffs mainly Mr. Swoyam Prakash Bhandari, Ms. Meena Dahal, Dr. Harish Joshi and Ms. Dhara Joshi of NZFHRC for their innumerable helps during this compilation of Kala-azar cases.

Dr. D.D. Joshi
Director
National Zoonoses and Food Hygiene Research Centre
Tahachal, Kathamndu, Nepal.

Kala-azar Outbreak Cases - 2000

पे. नं.	शिर्षक	रिपोर्ट गरेको स्थान	मिति	स्रोत
१	कालाज्वरबाट एक वर्षमा पन्ध्रको मृत्यु	विराटनगर	२०५६।१२।१६	कान्तिपुर
	Kala-azar laims 15 in Dulari VDC	Biratnagar	29 Mar., 2000	Kathmandu Post
२	About 5.5 million people at risk of Kalazar	Kathmandu	23 Apr., 2000	Rising Nepal
	तराईमा ५५ लाख मानिस कालाज्वरको खतरामा	काठमाडौं	२०५७।१।११	गोरखापत्र
३	सिन्धुलीमा कालाज्वर र औलो देखियो	सिन्धुलीमादी	२०५७।१।१४	गोरखापत्र
४	कालाज्वर नियन्त्रण गर्न प्रयास जरुरी	जनकपुर	२०५७।१।२१	गोरखापत्र
	कालाज्वर नियन्त्रण सम्बन्धि सप्ताव्यापी गोष्ठी शुरु	जनकपुर	२०५७।१।२१	कान्तिपुर
५	कालाज्वर नियन्त्रण गर्न प्रयास जरुरी	जनकपुर	२०५७।१।२२	गोरखापत्र
	Kala-azar kills 391 people in two decades	Janakpur	4 May., 2000	Rising Nepal
	Meet on kala-azar	Janakput	6 May., 2000	Rising Nepal
६	17 die of kala-azar	Giaghat	23 May., 2000	Kathmandu Post
	Kala-azar deaths denied	Gaighat	24 May., 2000	Kathmandu Post
७	Kala-azar claims 3 in Udayapur	Kathmandu	29 May., 2000	Kathmandu Post
८	Mayor says 18 people have died of kala-azar	Gaighat	26 May., 2000	Kathmandu Post
	Kala-azar toll hits 20	Gaighat	1 June, 2000	Kathmandu Post
९	सप्तरीका नव्वे गा.वि.स. कालाज्वरबाट प्रभावित	राजविराज	२०५७।१।२९	कान्तिपुर
१०	उदयपुरमा कालाज्वरको प्रकोप	गाइघाट	२०५७।२।११	कान्तिपुर
	कालाज्वरबाट १६ जनाको मृत्यु	गाइघाट	२०५७।२।१४	गोरखापत्र
	स्वास्थ्य निर्देशक द्वारा प्रभावित क्षेत्र निरीक्षण	गाइघाट	२०५७।२।१५	कान्तिपुर
११	कालाज्वर प्रकोपबाट दुई महिनाभित्र २५ को मृत्यु	गाइघाट	२०५७।२।२०	कान्तिपुर
	उदयपुरमा कालाज्वरबाट मर्ने ५ मात्र भएको स्पष्टोकी	गाइघाट	२०५७।२।२४	कान्तिपुर
	एक सय पैतिस मध्ये ३१ जनामा कालाज्वरको किटाणु भेटिए	गाइघाट	२०५७।२।२५	कान्तिपुर

१२	कालाज्वर वारे प्रशिक्षण	महोत्तरी	२०५७२१२९	गोरखापत्र
१३	धनषामा ८२ जना कालाज्वरका रोगीहरु फेलापारे	जनकपुर	२०५७२१२०	कान्तिपुर
	जनकपुरमा कालाज्वर बढ्यो	जनकपुर	२०५७३११	कान्तिपुर
१४	Kala-azar hits Sarlahi	Malangawa	30 June, 2000	Kathmandu Post
	अस्पतालमा कालाज्वरका विरामी राख्ने ठाउँ छैन	मलंगवा	२०५७३१९६	कान्तिपुर
१५	रौतहटमा कालाज्वरको प्रकोप	रौतहट	२०५७३१२८	गोरखापत्र
	कालाज्वरको बढ्दो प्रकोप	रौतहट	२०५७३१३०	गोरखापत्र
१६	महोत्तरीमा कालाज्वरबाट वीसको मृत्यू	महोत्तरी	२०५७३१३०	कान्तिपुर
	कालाज्वरबाट वीस जनाको मृत्यू	महोत्तरी	२०५७४१४	कान्तिपुर
	Kala-azar toll hits 20	Mahottari	14 July, 2000	Kathmandu Post
१७	सिराहामा लामखुट्टेजनित रोगको प्रकोप	लाहान	२०५७४१९	गोरखापत्र
१८	औलो कालाज्वर नियन्त्रण संयुक्त कार्ययोजना आवश्यक	हेटौडा	२०५७४१९९	कान्तिपुर
१९	Inter-country workshop on epidemics control opens	Hetauda	26 July, 2000	Kathmandu Post
२०	Kala-azar revoging 4 terai districts	Birganj	27 July, 2000	Kathmandu Post
२१	कालाज्वरबाट दश मुसहरको मृत्यू : सम्बन्धित निकायले पत्तोपाएन	मलंगवा	२०५७४१९५	कान्तिपुर
२२	Improve Health Service		1 Aug., 2000	Kathmandu Post
२३	No medicine in hospitals as kala-azar rules the roost	Birganj	31 July., 2000	Kathmandu Post
२४	कोशी अञ्चल अस्पतालमा कालाज्वरका सात विरामी	विराटनगर	२०५७४१२५	गोरखापत्र
	कालाज्वरबाट सातजना प्रभावित	विराटनगर	२०५७४१२९	कान्तिपुर
२५	Sixty suffer from kala-azar	Kalaiya	18 Aug., 2000	Kathmandu Post
२६	कालाज्वर रोगबाट २० जनाको मृत्यू	इटहरी	२०५७४१३२	गोरखापत्र
२७	Kala-azar flaves up in Morang	Biratnagar	15 Aug., 2000	Kathmandu Post
२८	कालाज्वरबाट मर्नेको संख्याले विवाद निम्ताया	विराटनगर	२०५७५१८	गोरखापत्र
२९	वीस जनाको मृत्यू भयो आइतवार बल्ल औषधि छरिने	मोरङ	२०५७५१९०	कान्तिपुर

३०	30 suffering from kala-azar	Dharan	24 Sept., 2000	Kathmandu Post
	एक गा. वि. स. मा कालाज्वरका तीस विरामी	धरान	२०५७६१८	कान्तिपुर
३१	रौतहटमा कालाज्वरबाट ती बालकको मृत्यु	रौतहट	२०५७६१९२	कान्तिपुर
	कालाज्वरबारे प्रशिक्षण	विराटनगर	२०५७६१९४	गोरखापत्र
	अस्पतालमा कालाज्वर विरामीको चाप बढ्दो, औषधिको अभाव	विरगंज	२०५७६१९८	कान्तिपुर
३२	वारामा कालाज्वरको बढ्दो प्रकोप	कलैया	२०५७७८	गोरखापत्र
	Kala-azar hits Thadiya VDC	Morang	23 Oct., 2000	Kathmandu Post
	कालाज्वरको औषधि पुगेन	कलैया	२०५७७९	गोरखापत्र
	एकै गाउँमा छत्रबिस कालाज्वरको रोगी	मोरङ्ग	२०५७७८	कान्तिपुर
	औषधि नपाएर रोगीहरु फर्के	कलैया	२०५७७९	कान्तिपुर
३३	कलैया अस्पतालमा कालाज्वर रोगी खचाखच	कलैया	२०५७७२२	कान्तिपुर
	कालाज्वरबाट पिडितहरु बढे	कलैया	२०५७७२२	गोरखापत्र
	वारामा कालाज्वरको प्रकोप	कलैया	२०५७७२२	स्पेश टाइम
३४	Kala-azar medicine stolen	Lahan	1 Nov., 2000	Rising Nepal
	कालाज्वरबाट ९ जनाको मृत्यु	मोरङ्ग	२०५७८१२	स्पेश टाइम
३५	सर्लाहीमा कालाज्वरको प्रकोप बढ्यो	सर्लाही	२०५७८१३	स्पेश टाइम
३६	कालाज्वरबाट तीनजनाको मृत्यु	धरान	२०५७८१९४	गोरखापत्र
३७	कालाज्वरबाट मृत्यु	इनरुवा	२०५७८१२०	स्पेश टाइम

Visceral Leishmaniasis (Kala-azar)

Kala-azar is a parasitic zoonoses caused by *Leishmania donovani*. Endemic areas and foci of Kala-azar exist mainly in eastern Terai districts of Nepal. This disease was recorded first time in Nepal in 1978. The main source of infection for man is from dogs. The following data are taken only from published news media and not from the actual national total recorded cases in different hospitals.

Morbidity and Mortality records of Kala-azar cases in Nepal published in different news papers during 2000

District	Total Cases	Cured	%	Death	%
Morang	117	97	83	20	17
Sindhuli	100	100	100	0	0
Udayapur	135	108	80	27	20
Saptari	135	131	97	4	3
Dhanusha	82	80	98	2	2
Sarlahi	150	134	89	16	11
Rautahat	36	33	92	3	8
Mahottari	155	135	87	20	13
Parsa	33	33	100	0	0
Bara	111	111	100	0	0
Sunsari	158	155	98	3	2
Total	1212	1117	92	95	8

Sources: All daily publication issues of Gorkhapatra, Rising Nepal, Kantipur, Kathmandu Post and Spacetime during 2000.

In advanced medicare Hospital Birgunj, bone marrow of 1000 person has been tested among them 148 people are found to be positive.

All of the villages in Udayapur district has been affected by kala-azar on month of Baisakh and Jestha. 13 districts of Terai region has been affected with Kala-azar they are Bara, Parsa, Rautahat, Sarlahi, Mahottari, Dhanusa, Siraha Saptari, Sunsari, Udayapur, Morang, Jhapa and Makwanpur.

In two decades a total of 6 lakh people has been affected in Jhapa district among them 391 people were die off.

Kala-azar outbreak reported districts in - 2000

VDC/Municipality	District	Zone	Development Region
Dulari VDC			
Dhalaha VDC			
Kadmaha VDC	Morang	Koshi	East. Dev. Reg.
Biratnagar Sub Mun			
Keraun VDC			
Ranibas VDC			
Hatpatte			
NIpane			
Harsahi	Sinduli	Janakpur	Cen. Dev. Reg.
Taudi			
Shresthdauli VDC			
Dudauli VDC			
Ladhabhir			
Trijuga Mun	Udayapur	Sagarmatha	East dev. Reg
Naktaghigh VDC			
Mahendranagar VDC			
Sapahi VDC			
Sinurjoda VDC	Dhanusa	Janakpur	Cen. Dev. Reg.
Janakpur Mun			
Dubarkot VDC			
Labatoli VDC			

VDC/Municipality	District	Zone	Development Region
Haripur VDC			
Laxmipur VDC			
Sunderpur VDC			
Chuharwa VDC			
Kodraha VDC			
Udharwa VDC			
Motipur VDC	Sarlahi	Janakpur	Cen. Dev. Reg.
Murtia VDC			
Basantapur VDC			
Mohanpur VDC			
Gamariya VDC			
Sangrampur VDC			
Narayanpur VDC			
Hairpurba VDC			
Nokelwa VDC			
Gaur Mun			
Sangramput VDC			
Wariyarpur VDC			
Malahi VDC			
Santapur VDC	Rauthat	Narayani	Cen. Dev. Reg.
Gangapriya VDC			
Laxminiya VDC			
Jayanagar VDC			
Pothiyaha VDC			
Laxmaniya VDC			
Samasi VDC	Mahottari	Janakpur	Cen. Dev. Reg
Khayarbanni VDC			

VDC/Municipality	District	Zone	Development Region
Kusaha			
Dumraha VDC			
Ghuski VDC			
Tanmuna VDC	Sunsari	Koshi	East. Dev. Reg
Chhitaha VDC			
Bhadgaun VDC			
Inaruwa Mun			
Dumarbana VDC			
Sapahi VDC			
Rampurawa VDC			
Kolabahi VDC			
Shisani VDC			
Nichgad VDC			
Bachanpurwa VDC			
Kakari VDC			
Taniya VDC			
Rupahi VDC	Bara	Narayani	Cen. Dev. Reg
Kulbi VDC			
Avav VDC			
Paterwa VDC			
Amlekhgunj VDC			
Simara VDC			
Kabhi VDC			
Vogaha VDC			
Kalaiya Mun.			

कालाज्वरबाट एक वर्षमा पन्ध्रको मृत्यु

कान्तिपुर समाचारदाता

भाएको थियो ।

रोगबाट उक्त वस्तीका सम्पूर्ण परिवार पीडित भएका र एउटा घरमा शीतल एकजनाको मृत्युसमेत भइसकेको जानकारी दिइएको छ ।

हाल गाविसको सहयोगमा काँच ५० जनाले बीपी कोइराला स्वास्थ्य प्रतियोगिता र २० जनाले हरेया स्वास्थ्य चौकीमा उक्त रोगको उपचार गराएको जानकारी दुलारी गाविसले दिएको छ ।

उक्त वडाका करिब २० जना मानिस उपचार गर्न नसकेर त्यसै बसिरहेका र अन्य २२ जनालाई जनही ५ सय रुपैयाँ गाविसले उपलब्ध गराई उपचार गर्न पठाइएको जानकारी पनि गाविसले दिएको छ ।

उक्त रोगको प्रकोप नियन्त्रण गर्न जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङलाई पटक-पटक अनुरोध गर्दा चासो

नदेखाएकाले उक्त रोगको प्रकोप हालसम्म नियन्त्रण हुन नसकेको गुनासो गाविस अध्यक्ष अधिकारीको छ ।

यस विषयमा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयमा सम्पर्क गर्दा उक्त रोगको प्रकोप र मानिसको मृत्यु भएको सम्बन्धमा हालसम्म कार्यालयमा जानकारी नआएको बताइयो । स्वास्थ्यकर्मीहरुका अनुसार भुसुना जातका कीराले सुगुर, हाँस, कुखुरालगायतका पशुपक्षीलाई टोकी मानिसलाई टोकेपछि रोग सार्ने र पशुपक्षीको खोरसँगै जोडिएका घरमा उक्त रोग बढी फैलिन गरेको छ ।

विराटनगर, १५ चैत्र (कास)- गत वर्षको माघ महिनादेखि मोरङको दुलारी गाविस-९ स्थित ठाँडिया टोलमा कालाज्वरबाट १५ जनाको मृत्यु भएको छ । उक्त गाविसका अध्यक्ष अर्जुन अधिकारीका अनुसार विपन्न वर्गका परिवारले रोग चिन्न र उपचार गराउन नसकेका कारण उक्त संख्यामा मानिसहरुको मृत्यु भएको हो ।

वडाध्यक्ष दरपलाल चौधरी भन्नुहुन्छ- रोग लागेपछि मान्छेहरु उपचार गर्ने जाँदैनु, धामी-भाँकी लगाउने गर्छन् ।

उहाँका अनुसार रोग पत्ता लगाउन नसकी केही मानिसको मृत्यु भएपछि एकाध विरामीलाई गाविस र गाउँको आर्थिक सहयोगमा जबरजस्ती अस्पताल लगेपछिमात्र उक्त रोगको पहिचान

Kathmandu post, 29 March 2000

Kala-azar claims 15 in Dulari VDC

By a Post Reporter

BIRATNAGAR, March 28 - Fifteen people have died of Kala-azar at ward No 9 of Dulari VDC in Morang district since the month of Magh (January-February) last year.

According to Dulari VDC Chairman Arjun Adhikari, the disease has been spreading among the backward community of poor family.

Adhikari has suspected that many people had died because of the difficulty in diagnosing the disease, poverty of the people and their inability to provide medical treatment to the sick.

VDC Chairman Adhikari and VDC Chairman Darap Lal Chaudhari said those who died of the disease at Ward No 9 of the VDC included Jitu Chaudhari, Dhuran Devi Chaudhari, Satya Narayan Chaudhari, Bhalari Devi Chaudhari, Bilat Chaudhari's wife, Dhurna Chaudhari, Gahanu Chaudhari and Sukharu Chaudhari.

People did not go to the hospital after they were afflicted with this disease. Their family members tried to cure them at home by hiring the services of the traditional faith healers. When they died without the diagnosis of their disease, a few patients of the village were admitted to the hospital with the help of the VDC and the society, the disease was diagnosed as Kala-azar, VDC Chairman Darap Lal said.

According to the VDC chairman, the face of the patients turned black after the disease

attacked them and they had the symptoms of fever. He added that all the people of the village were averse to going to hospital after the disease attacked them and they were calling the traditional faith healers like 'dhami' and 'jhankri' at home even today.

Most of the families at this ward have been affected by this disease while some members have also died in their families.

About 50 people have undergone treatment in B.P.Koirala Health Science Academy while 20 others have been treated at Haraicha Health Post, according to Dulari VDC office.

About 20 patients have not been able to receive medical treatment while other 22 patients have been sent for medical treatment by the VDC by providing financial help at the rate 500 rupees to each of them.

VDC Chairman Adhikari said that Morang District Public Health

Office did not show any interest to contain the disease despite repeated requests. That is the reason why people were still dying and the disease was still not under control, he added.

Morang District Public Health Office said it had not received information about the disease and death caused by it.

People who are living very close to their pigs, ducks and chickens are suffering mostly from this disease because the disease is caused when they are bitten by gnats after biting pigs, ducks or chickens.

Rising Nepal
23 April 2000

About 5.5 M people at risk of Kalaazar

Kathmandu, Apr. 22 (RSS): R.N. 23 APR 2000

Some 5.5 million people of 13 east Terai districts in Nepal are at risk of Kala Azar (visceral leishemjaniasis), according to health experts. Kala Azar is a tropical disease characterized by irregular fever, enlargement of the spleen, hemorrhages and emaciation leading to the death of the patient in extreme cases.

It is said Kala Azar still affects thousands of people in those districts and claims the lives of hundreds of them every year.

According to reports, in the year 1999 alone the disease affected 1,427 persons and claimed the lives of eight in Parsa, Rautahat, Sarlahi, Mahottari, Dhanusha, Siraha, Saptari, Sunsari, Udayapur, Morang and Jhapa district bordering India.

In 1980 the disease at first was found to have affected a population of 1.5 per 100,000 while 13,251 persons were affected and 251 died from the disease in 1998. Similarly, the disease was reported in 805 persons in those districts in 1998 out of which ten died.

While His Majesty's Government has been distributing medicines and implementing preventive programmes in those districts, the government is now going to review the programme and launch a special anti-kalazar programme campaign in three phases in Janakpur from May 2-8.

The programme to be organised by the epidemiology and disease control division of the department of health under the Ministry of Health is expected to hold a series of meetings of the policy groups against Kala Azar, review the policies and programmes on Kala Azar prevention and control and mobilize community participation and partnership for this purpose.

The disease, which is spread by the sand fly, can even claim lives of the affected person if proper care and treatment is not given in time, said Dr. Mahendra Bahadur Bista, the acting director General of the Department of health.

The disease is taking its toll of human lives due to incomplete medication or abandoning the treatment mid-way. The patients are usually required to undergo a complete month-long medication for treatment of Kala Azar. But since many abandon the medication mid-way spelling disaster, doctors say.

गौरतरापत्र

११ वैशाख २०२०

तराईमा ५५ लाख मानिस

कालाज्वरको खतरामा

काठमाडौं, वैशाख १० गते । नेपालका पूर्वी तराईका १३ जिल्लाका करिब ५५ लाख जनसंख्या कालाज्वरको जोखिममा रहेका छन् ।

कालाज्वरले प्रतिवर्ष ती जिल्लामा हालसम्म हजारौं व्यक्तिहरू पीडित हुनुका साथै सयौं व्यक्तिहरूको मृत्यु भएको पाइएको छ ।

तराईमा भारतका सीमासंग जोडिएका पर्सा, बारा, रौतहट, सर्लाही, महोत्तरी, धनुषा, सिरहा, सप्तरी, सुनसरी, उदयपुर, मोरङ, झापा र मकवानपुरमा सन् १९९९ मा १ हजार ४२७ जना पीडित हुनुका साथै आठ जनाको मृत्यु भएको थियो ।

सबैभन्दा सन् १९८० मा प्रति एकलाख जनसंख्यामा १.५ जना कालाज्वरबाट पीडित भएको पाइएकोमा सन् १९९८ मा १३ हजार २५१ जना सो रोगबाट पीडित हुनुका साथै तीनसय २० जनाको मृत्यु भएको थियो । सन् १९९८ मा मात्र ती जिल्लाहरूमा ८०५ जना पीडित हुनुका साथै १० जनाको मृत्यु भएको थियो ।

श्री ५ को सरकारले ती जिल्लाहरूमा कालाज्वरको औषधि वितरण गर्नुका साथै प्रतिकारत्मक कार्यक्रमहरू पनि चलाइरहेकोमा हाल ती कार्यक्रमहरूलाई पुनरावलोकन गरी भविष्यमा कार्यक्रमको सुदृढीकरणका लागि यही वैशाख २० गतेदेखि २६ गतेसम्म धनुषाको जनकपुरमा तीन चरणमा कालाज्वर विरुद्धको कार्यक्रम सञ्चालन गरिन लागेको बताइएको छ ।

स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा विभाग, इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाद्वारा आयोजना गरिने सो कार्यक्रममा चरणबद्धरूपमा कालाज्वरविरुद्धको नीतिगत समूहहरूको बैठक, कालाज्वरको योजना र त्यो कार्यक्रमबारे पुन मूल्यांकन र सामुदायिक सहभागिता र सफेदारी बनाउने विषयमा छलफल गरिने कार्यक्रम छ ।

स्वास्थ्य सेवा विभागका निमित्त महानिदेशक डा. महेन्द्रबहादुर किष्टका अनुसार 'स्याण्ड फ्लाई' नामको भुसुनाबाट फैलिने यस रोग लागेपछि हेल्थचेकअप हुन गएमा मानिसहरूको मृत्यु पनि हुनसक्ने हुनाले समयमा उपचार गरेमा यसबाट बच्न सकिन्छ ।

रोग लागेपछि समयमा औषधि नैदान, औषधिको खुराक पूरा नगर्ने समयमा अस्पताल नजानाले यस रोगबाट मानिसको मृत्यु भइसकेको बताइएको छ । रोग लागे पछि बिरामीहरूलाई एक महिनाको उपचार खुराक पूरा गर्नुपर्ने हुनाले अलिक सन्धो भएपछि मानिसहरू उपचार गर्न छोडिदछन् र परिणाम नराखी हुने गर्दछ ।

सिन्धुलीमा कालाज्वर र औलो देखियो

सिन्धुली समाचारबाट

सिन्धुलीमाढी, बैशाख १३ गते । सिन्धुली जिल्लाको कमलाखुँज क्षेत्रमा गर्मी मौसमसँगै कालाज्वर तथा औलो रोग देखापरेको छ । आवश्यक औषधीको कमीले रोग नियन्त्रणमा ल्याउन समस्या उत्पन्न भएको जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय सिन्धुलीले जनाएको छ ।

कार्यालयका अनुसार कमलाखुँज क्षेत्रका रानीवास, हतपत्ते, निपाने, हर्पाही, टांडी, सिर्घौली, दघौली र लदाभिर गाविसहरूमा बर्सेनि सधैं मानिस कालाज्वर तथा औलो रोगबाट पीडित हुँदैआएका छन् ।

जनस्वास्थ्य कार्यालय औलो निरीक्षक रामप्रसाद फुयाल उन्निश्चित गाविसमा स्थायी बसोबास गर्ने मानिसको रगत परीक्षण गर्दा प्रतिशत जनामा पचासजना औलो तथा कालाज्वरबाट पीडित भएको अफै भेटिने गरेको बताउनु हुन्छ ।

कमलाखुँज क्षेत्रका गाविसमा सो रोगको रोकथाम गर्न जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले बर्सेनि औषधीको कमीले ती गाविसहरूमा पालैपालो कीटनासक औषधी

छर्दैआएको छ । यसले केही हदसम्म औलो तथा कालाज्वर रोकथाम गर्न सहयोग पुगेको छ तर पूर्ण नियन्त्रण भने हुनसकेको छैन निरीक्षक फुयालले बताउनुभयो ।

जनस्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार एउटा गाविसमा सो रोगको पूरा रोकथाम गर्न १२ हप्ताको फरकमा वर्षको ३ पटक कीटनासक औषधी छर्नुपर्ने तर कतिपय गाविसमा औषधीको अभावले एकपटक पनि छरिएको छैन ।

निपाने, सिर्घौली र टांडी गाविसमा यही बैशाख १७ गतेदेखि एक महिनासम्म औलो तथा कालाज्वरबिरुद्धको कीटनासक औषधी छर्ने कार्यक्रम रहेको जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट बुझिएको छ ।

गौररनापत्र

२१ वैशाख २०२८

कालाज्वर नियन्त्रण गर्न प्रयास जहुरी

जनकपुर समाचारदाता

जनकपुरधाम, बैशाख २० गते । स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तीर्थराम ङ्गोलले देशमा विद्यमान रहेको आतङ्क र अराजक बातावरण तथा भ्रष्टाचार निर्मूल गर्नु बर्तमान सरकारको प्रथम दायित्व रहेको बताउनुभएको छ ।

उहाँले उक्त कुरा "नेपालमा कालाज्वर नियन्त्रणको क्रियाकलाप र भविष्यको रणनीति" विषयक आजदेखि जनकपुरमा शुरुभएको सातदिने कार्यशाला गोष्ठीमा बताउनुभएको हो ।

श्री ५ को सरकार, स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा विभाग र विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनको संयुक्त आयोजनामा सञ्चालित सो गोष्ठीमा उहाँले देशबाट भोक र रोग निर्मूल गर्नु नसकिएमा प्रजातन्त्रको अर्थ नरहने भएको हुँदा सबै मिलेर देशको समस्या समाधान गर्नेतर्फ लाग्नुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले स्वास्थ्यक्षेत्रमा देखिएका विभिन्न समस्याहरूमध्ये कालाज्वर एउटा प्रमुख समस्याको रूपमा रहेकाले कालाज्वर नियन्त्रणकालागि ठोस उपायहरू पहिल्याउनुपर्ने बताउँदै यस गोष्ठीले उपयुक्त उपाय पहिल्याउने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

सो अवसरमा स्वास्थ्य मन्त्रालयका सचिव श्रीकान्त रेग्मी, स्वास्थ्य सेवा विभागका महानिर्देशक डा. बी.डी. घटीत, धनुषा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख राजकुमार पोखरेलगायतका वक्ताहरूले बोल्नुभएको थियो ।

कान्तिपुर

२१ वैशाख २०२८

कालाज्वर नियन्त्रणसम्बन्धी सप्ताहव्यापी गोष्ठी सुरु

कान्तिपुर समाचारदाता

जनकपुर, २० बैशाख- इर्पाडमोलोजी तथा रोग नियन्त्रण शाखा, काठमाडौंको आयोजनामा भगलबारदेखि सप्ताहव्यापी कालाज्वर नियन्त्रणसम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठी सुरु भएको छ ।

स्थानीय मत्स्य विकास तालिम केन्द्रमा आयोजित उक्त कार्यशाला गोष्ठीलाई सम्बोधन गर्दै स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तीर्थराम ङ्गोलले समाज रोगबाट अस्तव्यस्त हुनुको अर्थ मुलुक अस्तव्यस्त हुनु हो भन्नुभयो ।

गोष्ठीले कालाज्वरको नियन्त्रण तथा त्यससम्बन्धी नीति निर्माण गर्नमा सार्थक पहल गर्ने आशा व्यक्त गर्दै राज्यमन्त्री ङ्गोलले सुलभ तथा सस्तो उपचार उपलब्ध गराउन सरकार बचनबद्ध रहेको जानकारी पनि गराउनुभयो ।

कालाज्वर नियन्त्रण गर्न प्रयास जरूरी

जनकपुर समाचारबाट

जनकपुरधाम, वैशाख २१ गते । स्वास्थ्य राज्यमन्त्री तीर्थराम डगोलले देशमा विद्यमान रहेको आतङ्क र अराजक वातावरण तथा भ्रष्टाचार निर्मूल गर्नु वर्तमान सरकारको प्रथम दायित्व रहेको बताउनुभएको छ ।

उहाँले उक्त कुरा "नेपालमा कालाज्वर नियन्त्रणको क्रियाकलाप र भविष्यको रणनीति" विषयक आजदेखि जनकपुरमा शुरु भएको सातदिने कार्यशाला गोष्ठीमा बताउनुभएको हो ।

श्री ५ को सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालय, स्वास्थ्य सेवा विभाग र विश्व स्वास्थ्य संगठनको संयुक्त आयोजनामा सञ्चालित सो गोष्ठीमा उहाँले देशबाट भोक र रोग निर्मूल गर्न नसकिएमा प्रजातन्त्रको अर्थ नरहने भएको हुँदा सबै मिलेर देशको समस्या समाधान गर्नेतर्फ लाग्नुपर्ने बताउनुभयो ।

उहाँले स्वास्थ्य क्षेत्रमा देखिएका विभिन्न समस्याहरूमध्ये कालाज्वर एउटा प्रमुख समस्याको रूपमा रहेकोले कालाज्वर नियन्त्रणका लागि ठोस उपायहरू पहिल्याउनुपर्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

सो अवसरमा स्वास्थ्य मन्त्रालयका सचिव श्रीकान्त रेग्मी, स्वास्थ्य सेवा विभागका महानिर्देशक डा. बी.डी. बटौत र धनुषा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख राजकुमार पोखरेललाई बक्तारूपले बोल्नुभएको थियो ।

यसैगरी, राससका अनुसार, भारतको बिहार राज्यसँग जोडिएका भापा, मोरङ, सुनसरी, सप्तरी, सिराहा, उदयपुर, धनुषा, महोत्तरी, सर्लाही, रौतहट, बारा र पर्सा गरी १२ जिल्लाका करिब ६० लाख जनसंख्या कालाज्वरको जोखिममा रहेका छन् ।

कायाज्वरबाट सबैभन्दा बढी १० देखि २० वर्षमाथिको महिलाको अनुपातमा पुरुषवर्ग भन्डै दोब्बर संख्यामा पीडित भएको र पीडित रोगी प्रायः जस्तो ग्रामीण क्षेत्रमा बसोबास गर्नेभएको जनाइएको छ ।

यस रोगबाट विगत २० वर्षमा १५ जहान ३९१ पीडित हुनुका साथै हालसम्म ३८७ जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

स्वाण्ड फ्लाई नामक भुसुनाको टोकाइबाट सरे यो रोग सो भुसुनाले टोकेको तीनदिनदेखि नौ महिनाको अवधिसम्ममा ज्वरो आउन थाल्ने र सही उपचार नपाएमा विरामीको मृत्यु हुने सम्भावना ७५ प्रतिशतभन्दा बढी हुने बताइएको छ ।

The Rising Nepal
4 May 2000

Kala-azar kills 391 people in two decades

Janakpur, May 3 (RSS): A seven-day workshop on "the future perspectives of Kala-azar control activities in Nepal" began here recently. The workshop is being organised with the objective of formulating short and long term strategies as well as guidelines for appropriate technology for controlling the spread of kala-azar in Nepal.

About six million people of Jhapa, Morang, Sunsari, Saptari, Siraha, Udaipur, Dhanusha, Mahottari, Sarlahi, Rautahat, Bara and Parsa districts linked with the Indian State of Bihar are vulnerable to Kala-azar. Of the 15,391 people affected by Kala-azar in the past two decades, 391 people have already died of the disease.

The disease, which is transmitted by sand fly has an incubation period of three days to nine months. Failure to have proper treatment on time proves fatal.

Inaugurating the seminar Minister of State for Health Tirtharam Dangol expressed confidence that the seminar will come up with substantial conclusion on the diagnosis and prevention of the disease. Health Secretary Srikant Regmi, director of epidemiology and Disease Control Division Dr. Mahendra Bista, Dr. Panduka Vijayratne and Dr. G. D. Thakur of environmental health project and others presented various suggestions for preventing the disease. The seminar was organized jointly by the Health Ministry, the Department of Health Services, the Epidemiology and Disease Control Division and World Health Organization.

Rising Nepal
6 May 2000

May 6, 2000 R.N. Meet on kala-azar

Janakpur, May 5 (RSS): Minister for Health Dr. Ram Baran Yadav has spoken of the need to make the best use of Primary Health Care Centres and spread public awareness in the affected areas in order to control the kalaazar epidemic.

Minister Yadav, who was addressing the concluding function of the first phase of a week-long seminar on "the future picture of Kalaazar in Nepal" here recently, said the physicians should work with full commitment and zeal to save those afflicted with kalaazar.

The seminar was jointly organised by the Epidemiology and Disease Control Department of the Department of Health Services and the World Health Organisation.

Chief of the district public health office Raj Kumar Pokharel shed light on the status of Kalaazar in Dhanusha district and the future strategy to control the disease.

At the programme presided over by chief of the Department of Epidemiology and Disease Control Dr Mahendra Bahadur Bista, Dr. Bijaya Kumar Singh, Dr. A. b. Joshi, Dr. Manas Kumar Banerjee and others also expressed their views.

Kathmandu post

23 May 2000

17 die of Kala-azar

By a Post Reporter 23 May 2000

GAIGHAT, May 22 - Seventeen people have died of Kala-azar in Gaighat Bazaar over the past one week.

Hundreds of others have been affected by the disease after it hit the municipality area. The epidemic has been spreading in the area since the past two weeks. Ward Chairman Tara Kant Chaudhari told *The Kathmandu Post* that one man died at ward No 1, 10 people died at Ward No 9 and 6 died at ward No 10.

The municipality has informed that it has started a campaign of spraying medicines to control the disease.

Kathmandu post

24 May 2000

Kala-azar deaths denied

GAIGHAT, Udaypur, May 23 (PR)- Superintendent of the District Health Office today denied reports that 17 people have died of Kala-azar in Gaighat Bazar over the past one week.

Dr Arun Kumar Das, Superintendent of District Hospital and the District Office today said only four of the 17 deaths in the region were due to Kala-azar. "The others could have died a natural death," he said.

Ward Chairman Tara Kant Chaudhari told *The Kathmandu Post* yesterday that 17 people had died of Kala-azar in Gaighat bazar in the past one week.

According to Das, 88 people who came to the hospital were suffering from Kala-azar of which four died and the rest returned home after receiving treatment.

Das said the number of Kala-azar patients had increased this year but the situation was that bad.

Rising Nepal

29 May 2000

Kala-azar claims three in Udaypur

R.N 29 May 2000

Kathmandu, May 28 (RSS):

Three people have died and 88 others are suffering from kala-azar in Gaighat of Udayapur district so far, according to the Department of Health Services, Epidemiology and Disease Control Division.

The Epidemiology and Disease Control Division also said that news reports carried by various newspapers that 17 people have died of the disease in Gaighat were not true.

Insecticide has been sprayed at various wards of Triyuga Municipality to control the spread of the disease in the month of Baisakh and besides the existing stock of kala-azar related medicines, additional medicines have also been sent there, Dr. Mahendra Bahadur Bista, director of the epidemiology and disease control division said.

Meanwhile in Jumla, six persons have died in an outbreak of gastroenteritis at Samigaon in Jumla district.

The disease which broke out in the village last week has been attributed to contaminated drinking water.

Mostly children under ten years of age are suffering from the disease.

Health workers with medicines have been sent to the affected area, according to Dr. Deepak Sigdel at the district health office.

Samigaon is six hours walking distance from the district

headquarters.

Meanwhile in Terhathum, people are facing great difficulty in getting various kinds of health services at the local district hospital due to the absence of doctors.

Although the hospital has a posting for two medical officers, there is none at the hospital and even post-mortem cases are getting delayed due to this.

There is one health centre and nine ilaka health posts in Terhathum district, but these health centres have been always hit by shortage of doctors and medicines.

Meanwhile in Kathmandu, a free eye relief camp was organised here under the joint auspices of the World Health Organisation, Nepal Blindness Control Project and Okhaldhunga Development Society.

Some 1,432 eye patients were provided ordinary treatment while 81 cataract patients and 83 glaucoma patients underwent surgery at the camp.

At the camp, medicines and spectacles were also distributed to the patients free of cost.

Ex-minister Bal Bahadur K.C. had inaugurated the camp at which Okhaldhunga DDC president Prem Narayan Premi, CDO Prem Narayan Sharma and eye specialist Dr. Chet Raj Pant expressed the conviction that such camps would help to improve the health of the rural people.

In Nepalgunj, an area health post building has been constructed at local Sarta village, Fattehpur village development committee (VDC) at the cost of Rs 3.62 million. Fattehpur VDC lies beyond the Rapti river in Banke district.

Kathmandu post

1st June 2000

Kathmandu post

26 May 2000

Mayor says 18 people have died of Kala-azar

By a Post Reporter

GAIGHAT, Udayapur, May 25 - Eighteen persons have died of Kala-azar in this eastern hill municipality since the first case surfaced early this year, according to Deputy Mayor Tanuk Lal Chaudhary.

The latest to succumbed to the disease is Basanti Chaudhary, 5, who died in Rajbiraj hospital.

The Deputy Mayor said this at a public interaction programme demanded by two ward chairmen (Ward No. 9 and 10) who wanted to know the current status of the disease.

Chaudhary said the two wards have been affected by Kala-azar for a long time and scores of people there have high fever. "They may be suffering from Kala-azar."

The District Health Office, however, has dismissed claims made by Municipal officials, saying their figures were exaggerated. According to the district hospital's figures, only seven persons have died of Kala-azar.

"We are not in a position to say that all 18 deaths have been due to Kala-azar," says Ramdhan Mehata of DHO. "We don't have their records. "But we are now told that the area has been affected by Kala-azar."

A team of health workers led by Mehata left for the affected area today.

Kala-azar toll hits 20

GAIGHAT, Udayapur, May 31 (PR) - Twenty-seven people have died of Kala-azar in villages here in the past one month.

The locals are getting paranoid and are even planning to move away. "It is better to leave the place than stay here and die," said Bhola Choudhari, a local resident. One or two people are dying almost everyday in the affected area.

Local people organised a protest today stating that the administration had not paid attention to control the disease which had now assumed epidemic proportion. They also organised a sit-in programme on Tuesday at the District Administration Office Udayapur for one hour.

"All villagers are saying they want to move away but I have been convincing them not to. At this rate the whole village will be empty in few days," said Tarakant Choudhary, chairman of ward-10.

He said many villagers have died untimely and many more could die if necessary measures were not initiated on time.

Choudhari said the villagers believe that the epidemic is spreading due to the effect of evil spirit. He, however, added the doctors have confirmed that the deaths are due to Kala-azar.

The District Health Office had earlier denied that all the said deaths were due to Kala-azar.

DHO today said a special team of doctors deputed from Kathmandu established a camp today in ward-10. Chief District Officer Dev Narayan Yadav assured that effective treatment would be provided to the patients. He informed that he would make necessary arrangement for keeping two ambulances ready to transport the sick people.

Similarly, a meeting attended by DDC President Bed Prasad Pokhrel, Mayor Lalsher Rai, CDO Dev Narayan Yadav, DSP Mohan Raj Joshi, representatives of political parties, doctors and intellectuals decided that Kala-azar patients who are unable to meet the medical expenses will be treated at the government expense.

कालीपुर, २९ वीं असार २०२०

सप्तरीका नब्बे गाविस कालाज्वरबाट प्रभावित

राजविराज, २८ वैशाख (कास)- सप्तरी जिल्लाका १ सय १४ गाविसमध्ये १० गाविस कालाज्वर प्रभावित रहेको सगरमाथा अञ्चल अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. मुरलीप्रसाद सिंहले बताउनुभएको छ।

विगत ८ महिनामा १ सय ३५ जना विरामीको उपचार भएकोमा ४ जनाको मृत्यु भएको अस्पतालले जनाएको छ।

विगत पाँच वर्षदेखि कालाज्वरको अत्यधिक प्रभाव देखिएको सप्तरीका अधिकांश गाविसलगायत सीमावर्ती भारतको बिहार क्षेत्रमा सार्ने सेन्ड फ्लाई नामक लामखुटे मार्ने औषधि नछर्केसम्म कालाज्वर नियन्त्रण हुन नसक्ने डा. सिंह बताउनुहुन्छ। कालाज्वरको बढी विरामी देखिएको १०-२० वटा गाविसमा मात्र औषधि छर्केर रोग नियन्त्रण हुन नसक्ने बताउँदै उहाँ विरामीको उपचारभन्दा बढी मास स्रो (सबै ठाउँमा औषधि छर्नु) गर्नमा जोड दिनुपर्ने बताउनुहुन्छ।

चिकित्सकहरुका अनुसार कालाज्वरको निःशुल्क औषधि र उपचार हुने भए पनि रोग लाग्नेबातकै उपचार नगराई असाध्य भइसकेपछि मात्र अस्पताल आउने गर्छन्।

राति सुत्दा भुल लगाउने बानी बसाले रोग नियन्त्रणमा हदसम्म सहयोग पुर्याने भए पनि जनचेतनाको अभावका कारण यसतर्फ आम जनताको ध्यानकर्षण हुन सकेको छैन।

सप्तरीमा बढ्दै गएको कालाज्वरलाई नियन्त्रण गर्ने उद्देश्यले जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयमा सप्तरीले हाल जिल्लाका १२ वटा गाविसमा यस रोगको प्रभाव देखिएका डेल्टा मैथिन नामक औषधि छर्किने कार्य प्रारम्भ गरेको छ। उक्त कार्यालयबाट प्राप्त जानकारीअनुसार ठेलिमा, जगतपुर, जोगिनिया, पसेरा, कल्याणपुर, प्रसवनी, सारस्वर, धनगढी, खोवा, खोवसार, पवाहा, हरिपुर र दोलतपुरमा उक्त औषधि छर्किने कार्य सुरु

गरेको छ। गत वैशाख १४ गतेदेखि जेठ १ गतेसम्ममा उक्त औषधि छर्किने कार्य सम्पन्न गर्नेका लागि फोरम्यान, सेम्यान र आइडीहरुलाई छटाइएको कार्यालयले जनाएको छ।

तर स्थानीय चिकित्सकहरु प्रभावित गाविसमा मात्र औषधि छर्केर रोग नियन्त्रण हुन नसक्ने राय व्यक्त गर्छन्। चिकित्सकहरुका अनुसार खासगरी भुट्टे तल्लामै सुत्ने गरेका अधिकांश परिवारमा यो रोग बढी देखिने गरेको छ। सेन्ड फ्लाई नामक लामखुटे धेरैमाथिसम्म उठेर जान नसक्ने हुनाले घरपरिवार फोहर पुपारिएको परिवारहरुमा यस रोगको बढी प्रकोप हुने गरेको छ।

रोगको नियन्त्रणका लागि मास स्रो गरिनुका साथै स्वास्थ्य शिक्षासम्बन्धी जनचेतना गाउँ-गाउँमा फैलाउनु अति नै आवश्यक रहेको सगरमाथा अञ्चल अस्पतालका डा. मुरलीप्रसाद सिंह मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट बताउनुहुन्छ।

कान्तिपुर

१९ जेठ २०५६

उदयपुरमा कालाज्वरको प्रकोप

गण्डा १० जेठ (कास)- त्रिजुगा नगरपालिकाको केही भागमा फैलिएको कालाज्वरको प्रकोपबाट एक सप्ताहभित्रमा १७ जनाको मृत्यु हुनुका साथै रोगग्रस्त भएका तीन परिवार प्रभावित भएका छन्।

वैशाख महिनाको अन्तिम सातादेखि देखा परेको उक्त रोगका कारण नगरपालिकाको बडा नं १ मा १ जना, बडा नं ९, मा ७ जना र बडा नं १० मा २ जना गरी १३ जनाको उपचारको अभावमा घरमै मृत्यु भएको र बाँकी ४ जनाको स्थानीय देउरी स्वास्थ्य चौकीमा उपचार गराउँदा-गराउँदै मृत्यु भएको जिल्ला अस्पताल उदयपुरका मेडिकल कन्ट्रोलर श्यामनारायण भन्ने कर्मचारीलाई बताउनुभयो।

जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको उक्त प्रकोप फैलिएको अस्वीकार गरेको छ। जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तथा जिल्ला अस्पतालका प्रमुख मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. अल्पकमार दासका अनुसार गत असारदेखि सोमवारसम्म कालाज्वर लागेर आएका जम्मा २२ जना विरामीहरूमध्ये ४ जनाको मात्र मृत्यु भएको र बाँकी सबै उपचाररहित निका भएका छन्। डा. दासका अनुसार मृत्यु हुनेहरूमा पनि ३ जनाको गत साउन महिनामा र १ जनाको यही जेठ महिनामा मृत्यु भएको थियो। यस्तै कालाज्वरबाट १७ जना मरेको तथ्यांक गलत हो अन्य कालग्रस्तले पनि मन सक्छन् डा. दास भन्नुहुन्छ। जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार गत वर्षभन्दा यो वर्ष कालाज्वरका विरामीहरू केही बढी देखिए पनि महामारीको रूप भने लिएको छैन। जिल्लामा औषधि पनि पर्याप्त मात्रामा रहेको दावी जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले गरेको छ।

गोरखापत्र, १४ जेठ २०५६

कालाज्वरबाट १६ जनाको मृत्यु

नेकपा एमालेका सुरेशकुमार काकीले उदयपुर जिल्लाको त्रिजुगा नगरपालिकामा विगत ४० दिनदेखि फैलिएको कालाज्वरबाट विभिन्न बढामा हालसम्म १६ जनाको मृत्यु भइसकेको र ४०१५० जना विरामी परेको उल्लेख गर्दै त्यहाँ तत्काल औषधी र चिकित्सक टोली पठाउन माग गर्नुभयो।

नेपाली कांग्रेसका गोपालप्रसाद कोइरालाले रतुवा र मावा खोलाको कटानलाई जेठ महिनाभित्रै नियन्त्रण नगरे भन्ना र मोरङ जिल्लाका ४१५ सय घर बगाएर सैजानसन्ने स्थिति रहेकोले तत्काल सो समस्या समाधान गर्न ध्यान पुऱ्याइओस् भन्नुभयो।

नेकपा एमालेका लालबाबु पण्डितले मोरङको उर्लावारीमा हिजो प्रहरीको गोलीबाट दुई जनालाई घाइते बनाएको घटनाको निन्दा गर्दै त्यहाँका प्रहरी उपरीक्षकको क्रियाकलापले जिल्लामा खोजना बढाएकोले निजलाई अन्यत्र

तटबन्ध फुटेकोले पुनः निर्माण गर्न सम्बन्धित निकायको ध्यान जाओस् भन्नुभयो।

नेपाली कांग्रेसका नारायणप्रकाश साउदले पशुपति क्षेत्रमा आर्यघाट र बागमती नदीको प्रदूषण रोक्न सरकारले ध्यान देओस् अन्यथा आफूले गर्न नसक्ने भए निजी क्षेत्रलाई परिचालन गर्न पहल गरोस् भन्नुभयो।

नेकपा एमालेका चन्द्रमणि खरालले नवलपरासी जिल्लामा डाँकाको विगबिगी बढेकोले शान्ति सुरक्षा कायम गर्न ध्यान जाओस् भन्नुभयो।

सोही दलका सोहनप्रसाद चौधरीले बारा जिल्लाको कीतवाली गाविसमा एक नाबालक केटीको हत्याको अभियोगमा पक्राउ परेको व्यक्तिलाई पुनः छोडिएको र गण्डक नहरको दुबै छेउमा लगाइएको रुख प्रहरी प्रशासनको मिलोमतोमा कटान गरी तस्करी भइरहेको आरोप लगाउँदै ती घटनाको छानवीन गरी

कान्तिपुर, १४ जेठ २०५६

स्वास्थ्य निर्देशकद्वारा कालाज्वर प्रभावित क्षेत्र निरीक्षण

गण्डाघाट, १४ जेठ (कास)- पूर्वाञ्चल क्षेत्रीय स्वास्थ्य निर्देशनालयका निर्देशक महानन्द मिश्रले त्रिजुगा नगरपालिकाको कालाज्वर प्रभावित क्षेत्रको शुरुबार निरीक्षण गर्नुभयो। निरीक्षणको क्रममा निर्देशक मिश्रले कालाज्वरको बारेमा स्थानीय जनताहरूलाई जानकारी गराउँदै उक्त रोगबाट बच्ने सरल उपायहरूको बारेमा अवगत गराउनुभएको थियो।

उहाँले कालाज्वर लागेका व्यक्तिको उपचारमा कुनै कमी आउन नदिनका लागि आफू र आफ्ना कर्मचारीहरू सदैव तत्पर रहेको उल्लेख गर्दै विरामीहरूले पनि समय-समयमा

चिकित्सकहरूको काँचै गएर जाँच गराउनुपर्ने कुरा बताउनुभयो।

निर्देशक मिश्रसँग प्रमुख जिल्ला अधिकारी देवनारायण यादव, प्रहरी प्रमुख, उदयपुर वार एसोसियसनका अध्यक्ष बलदेव चौधरी, पत्रकार, समाजसेवीसमायतका व्यक्तिहरू रोग प्रभावित क्षेत्रमा जागृताको थियो।

वैशाख महिनादेखि फैलिएको उक्त रोगबाट शुरुबार विहान २ कक्षामा अध्ययनरत ७ वर्षीय बालक बीरेन्द्र मुन्डहरको मृत्यु भएपछि त्यस क्षेत्रमा भनेको सन्ध्या १९ पुगेको जानकारी बढा अध्यक्ष ताराकान्त चौधरीले निरीक्षण टोलीलाई गराउनुभएको थियो।

कान्तिपुर, २० जेठ २०५७

कान्तिपुर बिहीबार, १९ जेठ, २०५७
KANTIPUR, Thursday, June 1, 2000

कालाज्वर प्रकोपबाट दुई महिनाभित्र पच्चीसको मृत्यु

श्याम राई ०५.७.२० का.पु.

गाईघाट, १८ जेठ- देउरी गाउँमा वैशाख महिनादेखि कालाज्वरको प्रकोपले मंगलबार दिउँसोसम्ममा २५ जनाको मृत्यु भइसकेको छ। आदिवासी चौधरी समुदायको बस्ती रहेको ठाउँ र नगरपालिकाको पूरै गाउँमा महामारीको रूपमा उक्त रोग फैलिएपछि स्थानीय बासिन्दा भ्रमभित र आतंकित बनेका छन्। यसका कारण कुनै पनि बेला उनीहरू गाउँ छोड्न तयार देखिन्छन्।

‘यहाँ बसेर अकालमै ज्यान फाल्नुभन्दा बरु ठाउँ नै छाडेर जानु-स्थानीय बासिन्दा भौला चौधरी बताउँछन्।

‘गाउँलेहरू सबैजना डरले गाउँ छोड्छु भन्छन् तर मैले सबैलाई सम्झाइबुझाई राखेको हुँ, यस्तै भइरहने हो भने केही दिनमै गाउँ खाली हुन बेर छैन’- बडाअध्यक्ष ताराकान्त चौधरीले कान्तिपुरलाई बताउनुभयो।

उहाँले गाउँमा फैलिएको रोगबाट धेरै गाउँलेहरूको अकालमै मृत्यु भइसकेको र समयमै रोग नियन्त्रणका लागि आवश्यक कदम नचालिए धेरै व्यक्तिको मृत्यु हुन सक्ने उल्लेख गर्नुभयो।

कालाज्वर प्रभावित उक्त क्षेत्रमा अहिले दिनाङ्कसो १, २ जना व्यक्तिको मृत्यु हुन थालेपछि अधिकांश स्थानीय जनताले यस घटनालाई भूतप्रेत, डायन र दैवी शक्तिको प्रभाव रहेको कुरा व्यक्त गर्न थालेका छन्।

‘यो मान्छे रोगबाट मरेकै होइन, उनीहरू बोन्सी र डायनको भेदबाट मरेका हुन्- स्थानीय भौला चौधरी बताउँछन्।

सम्बन्धित निकायले ध्यान नदिएका कारण कालाज्वरको महामारी फैलिएको आरोप लगाउँदै रोग प्रभावित क्षेत्रका स्थानीय बासिन्दाहरूको एक जुलुसले जिल्ला प्रशासन कार्यालय, उदयपुरमा मंगलबार दिउँसो १ घन्टा धना दिएका थिए।

धनाकारी स्थानीय बासिन्दालाई

प्रमुख जिल्ला अधिकारी देवनारायण यादवले कालाज्वरको प्रकोपको सम्बन्धमा केन्द्रलाई जानकारी गराइसकेको र केन्द्रबाट तत्कालै प्राविधिकहरूको एक टोली गाईघाटतर्फ हिंडिसकेको जानकारी गराउनुभएको थियो।

साथै प्रजिअ यादवले रोगीहरूको उपचारमा कुनै कमी आउन नदिने, अशक्त रोगीहरूलाई ल्याउन र सानका लागि २ बटा एम्बुलेन्स तयारी झालतमा राख्न लगाउने कुरा जानकारी गराउनुभयो।

यसैबीच जिल्ला विकास समिति उदयपुरका सभापति वेदप्रसाद पोखरेल, नगरप्रमुख लालशेर राई, प्रजिअ देवनारायण यादव, प्रहरी नायब उपरीक्षक मोहनराज जोशी, राजनीतिक पार्टी प्रतिनिधि, बुद्धिजीवी, चिकित्सकहरूको मंगलबार बसेको बैठकले कालाज्वरबाट प्रभावित अशक्त व्यक्तिहरूको उपचार नगरपालिका, जिविस र प्रशासन कार्यालयबाट प्राप्त रकमबाट गर्ने निर्णय गरेको छ।

उदयपुरमा कालाज्वरबाट मर्ने ५ मात्र भएको स्पष्टोक्ति

कान्तिपुर समाचारदाता ०५.७.२०

कठमाडौं २३ जेठ- गतसाता उदयपुर जिल्लाको विपुला नगरपालिकाका दुईटा बडाहरूमा कालाज्वरका कारण १७ मर्नेहरूको संख्या ५ मात्र रहेको स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ।

गतसाता विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूमा उक्त स्थानमा फैलिएको कालाज्वरको कारण १७ जनाको ज्यान गएको समाचार प्रकाशमा आएको थियो। मन्त्रालयका प्रवक्ता केनबहादुर कार्कीद्वारा प्रकृषित विज्ञापनमा नगरपालिका-८ र ९ मा फैलिएको उक्त रोगबाट मर्नेहरूको बारेमा तथ्य पत्ता लगाउन उदयपुर जिल्ला जनस्वास्थ्य अधिकृतको संयोजकत्वमा गठित समितिले गरेको स्थलगत भ्रमण र स्थानीय जनसमुदायसँगको छलफलका क्रममा ५ जनाको मात्र मृत्यु भएको जानकारी दिएको उल्लेख छ।

मनकहरु बडा नं १० का सुकल चौधरी, इमान चौधरी, बस्ती चौधरी, बडा नं ९ का मकडेव चौधरी र मान्ज मोर्षी गरेको समेत विज्ञापनमा जनाइएको छ।

कान्तिपुर, २५ जेठ २०५७

एक सय पैतालीसमध्ये ३१ जनामा कालाज्वरका कीटाणु भेटिए

का.पु. २०५७.७.२५

गाईघाट, २४ जेठ (कास)- उदयपुर जिल्लाका कालाज्वर प्रभावित क्षेत्रबाट १ सय ४५ जनाको रक्त परीक्षण गरिएकोमा ३१ जनामा उक्त रोगका कीटाणु भेटिएको छ। जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय उदयपुरले प्रेस विज्ञापि प्रकृषित गरी कालाज्वर प्रभावित क्षेत्रबाट रक्त नमूना संकलन गरी परीक्षणका लागि कीटाणु रोग तथा अनुसन्धान केन्द्र हेटौडाँडा पठाएकाहरूको ३१ जनामा कालाज्वर भएको प्रमाणित भएको उल्लेख गरेको छ।

यसैबीच कालाज्वरका रोगीहरूको उपचारका लागि जिल्ला अस्पताल उदयपुरमा मंगलबारदेखि उपचार शिविर सञ्चालन हुने

जनस्वास्थ्य अधिकृत रामधन मेहताले बताउनुभएको छ।

कीटाणु रोग तथा अनुसन्धान केन्द्र हेटौडाँडाका कार्यकारी निदेशक डा. जीडी ठाकुर समितिले विशेषज्ञहरूको टोलीलाई शिविर सञ्चालनका लागि आवश्यक सहयोग पुर्याउन जिल्ला विकास समिति उदयपुरका सभापति वेदप्रसाद पोखरेलसमेत राजनीतिक पार्टी कानून व्यवसायी, व्यापारी, समाजसेवी, स्थानीय प्रहरी प्रशासन, व्यापारी, बुद्धिजीवी पत्रकार समितिले रोग नियन्त्रण व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। उक्त जानकारी व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष बसदेव चौधरीले कान्तिपुरलाई दिनुभयो।

कान्तिपुर २५ जेठ २०५७

गोरखा

२९ जेठ २०६०

कालाज्वरबारे प्रशिक्षण

महोत्तरी समाचारवाता ०५६.२.२९

जलेश्वर, जेठ २८ गते । जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय महोत्तरी तथा केयर नेपालको संयुक्त तत्वावधानमा आयोजित कालाज्वर सम्बन्धी पाँच दिने प्रशिक्षण कार्यक्रम आज यहाँ सम्पन्न भएको छ ।

सो अवसरमा काला ज्वरका रोगीहरूलाई एक दशकदेखि प्रभावकारी उपचार गर्दै आउनुभएका डा. द्वारिकाप्रसाद साहले मृत्युदर घटाउन स्वास्थ्यसम्बन्धी चेतनालाई गाउँस्तरसम्म पुऱ्याउनुपर्ने बताउँदै रोगको सुरक्षात्मक र प्रतिशोधात्मक पक्षलाई विस्तारित गर्दै जानुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय महोत्तरीका जनस्वास्थ्य अधिकृत सच्चिदानन्द देवले स्वास्थ्य क्षेत्रका नीतिगत कुरालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गले व्यवहारमा लागू गर्न सकेमात्र लक्ष्य प्राप्त हुन सक्ने बताउनुभयो ।

जनस्वास्थ्य अधिकृत देवले स्वास्थ्योपचार पद्धतिलाई परिणाममुखी र उपलब्धिमूलक बनाउनुपर्ने बताउनुभयो ।

हेल्थ पोष्ट इन्चार्ज र जिल्ला स्वास्थ्य सहायकहरू गरी बीस जनाको सहभागिता रहेको सो प्रशिक्षण कार्यक्रममा कालाज्वरको लक्षण, उपचार विधि, औषधी व्यवस्थापन आदि विषयहरूमा तालिम दिइएको जिस्वाकाका सूचना तथा सञ्चार फाँट प्रमुख भुलन रायले बताउनुभयो ।

उक्त कार्यक्रममा काला ज्वरको विविध प्रक्षबारे डा. नकुल पराजुली डा. पवनकुमार ठाकुर, डा. द्वारिकाप्रसाद साह र सच्चिदानन्द देव आदिले प्रशिक्षण दिनुभएको थियो ।

गोरखा

२९ जेठ २०६८

कालाज्वरबारे प्रशिक्षण

महोत्तरी समाचारबाट ०५६-२-२९

जलेश्वर, जेठ २८ गते । जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय महोत्तरी तथा केयर नेपालको संयुक्त तत्वावधानमा आयोजित कालाज्वर सम्बन्धी पाँच दिने प्रशिक्षण कार्यक्रम आज यहाँ सम्पन्न भएको छ ।

सो अवसरमा काला ज्वरका रोगीहरूलाई एक दशकदेखि प्रभावकारी उपचार गर्दै आउनुभएका डा. द्वारिकाप्रसाद साहले मृत्युदर घटाउन स्वास्थ्यसम्बन्धी खेतनालाई गाउँस्तरसम्म पुऱ्याउनुपर्ने बताउँदै रोगको सुरक्षात्मक र प्रतिरक्षात्मक पक्षलाई विस्तारित गर्दै जानुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिनुभयो ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय महोत्तरीका जनस्वास्थ्य अधिकृत सच्चिदानन्द देवले स्वास्थ्य क्षेत्रका नीतिगत कुरालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गले व्यवहारमा लागू गर्न सकेमात्र लक्ष्य प्राप्त हुनसक्ने बताउनुभयो ।

जनस्वास्थ्य अधिकृत देवले स्वास्थ्योपचार पद्धतिलाई परिणाममुखी र उपलब्धिमूलक बनाउनुपर्ने बताउनुभयो ।

हेल्थ पोष्ट इन्चार्ज र जिल्ला स्वास्थ्य सहायकहरू गरी बीस जनाको सहभागिता रहेको सो प्रशिक्षण कार्यक्रममा कालाज्वरको लक्षण, उपचार विधि, औषधी व्यवस्थापन आदि विषयहरूमा तालिम दिइएको जिस्वाकाका सूचना तथा सम्चार फाँट प्रमुख भुलन रायले बताउनुभयो ।

उक्त कार्यक्रममा काला ज्वरको विविध पक्षबारे डा. नकुल पराजुली डा. पवनकुमार ठाकुर, डा. द्वारिकाप्रसाद साह र सच्चिदानन्द देव आदिले प्रशिक्षण दिनुभएको थियो ।

धनुषामा बयासी जना कालाज्वरका रोगीहरू फेला परे

कान्तिपुर समाचारदाता

जनकपुर, १९ जेठ- धनुषामा जनकपुर नगरपालिकासहितका विभिन्न गाविसहरूमा ८२ जना कालाज्वरका रोगीहरू फेला परेको जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले जनाएको छ ।

जनस्वास्थ्य अधिकृत राजकुमार पोखरेलका अनुसार सन् १९९९ मा जिल्लाका नकटम्भिकमा १२ जना, मोहनगरमा ८ जना, सपथीमा ५ जना, सिनुरजोडामा ५ जना, जनपामा ४ जना, दुधकोटमा ४ जना लबटोलीमा ३ जनासमेत अन्य गाविसहरू गरी हाल कुल ८२ जना कालाज्वरका रोगीहरू फेला परेका छन् ।

जनकपुर नगरपालिकासहित धनुषाका १ सय १ गाविसमध्ये ६५ गाविसमा कालाज्वरको रोगी देखिएको उक्त कार्यालयले जनाएको छ । उक्त रोगबाट खतरायुक्त क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनसंख्या ५ लाख १९ हजार ४ सय ८६ व्यक्ति रहेको पनि बताइएको छ ।

तर जनस्वास्थ्य कार्यालय, जनकपुर अञ्चल अस्पताल तथा निजी नर्सिंह होम र क्लिनिकहरूको माध्यमले अभिलेखमा समाहित हुन सकेका रोगीहरूको सख्योभन्दा कैयौं गुणा बढी रोगीहरू कालाज्वर लागेको जानकारी नै नपाई अकालमा भर्ने गरेका छन् भने अनेकौं दरभंगा, पटनासमेतका भारतीय अस्पतालमा उपचार गराउन जाने गरेको तथ्यलाई जनस्वास्थ्य अधिकृत पोखरेल स्वीकार गर्नुहुन्छ ।

धनुषाका पूर्व परिषदमा राजमार्गको छेउछाडका तथा सुदूरको गाउँका कालाज्वरबाट बढी प्रभावित भएको देखाएको छ ।

कालाज्वर रोग नियन्त्रण गर्न स्वास्थ्य

मन्त्रालय, अमेरिकी सहयोग नियोगको बातावरणीय स्वास्थ्य परियोजना, जनकपुर अञ्चल अस्पताल, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय तथा कीटजन्य रोग अनुसन्धान कार्यालय हेटौडाको समुक्त प्रयासमा धनुषा जिल्लाको जनसामर्थी कार्यक्रम लागू गरिएको दाबी सन्धिभक्त निकायहरबाट गरिएको छ ।

यस कार्यक्रमको माध्यमले रोगीको तलास, अभिलेख राखिने तथा शीघ्र परीक्षण एवं उपचारको व्यवस्था मिलाइन्छ । जनस्वास्थ्य अधिकृत राजकुमार पोखरेल उल्लेख गर्नुहुन्छ ।

सरकारी अस्पतालहरूबाट कालाज्वरका रोगीहरूका लागि रक्त परीक्षण तथा औषधिसमेत निःशुल्क उपलब्ध गराइएको छ । तर अनेकौं रोगीहरूले जनकपुर अञ्चल अस्पतालमा निःशुल्क औषधि प्राप्त गर्न नसकेको गुनासो गरेका छन् ।

बधौडा गाविस-३ बस्ने दयाराम कापर अस्पतालमा भर्ना भएका ८ बर्षीय छोराको कालाज्वरको औषधिको अभावमा मृत्यु भएको बताउँछन् ।

देशका कालाज्वर प्रभावित ११ जिल्लाहरूमध्ये धनुषा जिल्लामा यस रोगको प्रकोप बढी देखिएको राय विशेषज्ञहरूको छ ।

विशेषज्ञहरूको राय फिसेल सैण्ड फ्लाई नामक भुसुना (मच्छर) को टोकाईबाट सन् यो रोगलाई जर्देखि नियन्त्रण गर्न उक्त भुसुना (मच्छर) पलाउने स्थान गाउँको गोठ, घरका भित्ताको चिरा एवं भुसाका धूलोसमेतका प्वालहरूमा कीटनाशक औषधि छर्किनुपर्ने हुन्छ । तर विगत ३५ वर्षदेखि कीटनाशक औषधि छर्किएको भनाई स्थानीय जनताको छ ।

गोरखापत्र, ९ असार २०५८

जनकपुरमा कालाज्वर बढ्यो

जनकपुरधाम, जेठ ३२ गते । जनकपुर अञ्चल अस्पतालमा उपचारकालागि आउने कालाज्वर बिरामीहरूको घाप अप्रत्यासितरूपमा बढ्दै गएकोले बिरामीहरूलाई शैयाको अभावमा बत्पडामासमेत राखी उपचार गर्नुपर्ने स्थिति रहेको छ ।

सो अस्पतालमा कालाज्वर रोगबाट हालै दुईजनाको मृत्यु भएको छ भने उपचारकालागि २७ जनालाई भर्ना गरिएको कुरा अस्पताल सूत्रले बताएको छ ।

अस्पतालको मेडिकल वार्डमा २५ शैया मात्र रहेको र कालाज्वर रोगबाट पीडितहरूलाई कम्तीमा एक महिनासम्म राखी निःशुल्क उपचार भइरहेको कुरा बताइएको छ ।

श्री ५ को सरकारद्वारा ती बिरामीहरूलाई निःशुल्क औषधीका साथै रगत जाँच पनि निःशुल्क गर्ने व्यवस्था गरिएको बताउँदै डा.राजेशचन्द्र यादव भन्नुहुन्छ। एक जना बिरामीलाई उपचार गर्न कम्तीमा रु. ५ हजारको औषधीको आवश्यक पर्दछ ।

स्यान्डपलाई नामक लामछुट्टेको टोकाईबाट हुने कालाज्वरमा दुई हप्ता वा त्यसभन्दा बढी समयसम्म ज्वरो आउनु, पेट बढ्नु, देब्रे कोखामा कुनै ढल्को वा गाँठो महसुस हुनुका साथै दिन प्रतिदिन दुब्लाउँदै जानु र रगत कमी हुनु रोगका लक्षण भएको कुरा डा. यादव बताउनुहुन्छ ।

धनुषा जिल्लाका विभिन्न गाविसहरूबाट आएका कालाज्वर रोगीहरू सो अस्पतालमा

उपचारार्थ भर्ना भएका छन् । एक महिनाभित्रमा सो रोग लागेका करिब १०० जना बिरामीहरूको उपचार गरिसकिएको छ भने गत केही दिनदेखि चार/पाँच जनाका दरले रोगीहरू दिनहुँ अस्पतालमा बाँपदै गइरहेको कुरा अस्पतालबाट थाहा भएको छ ।

ग्रामीण क्षेत्रमा कालाज्वर रोगको पहिचान हुनसक्नु र जनचेतनाको अभावले गर्दा सो रोग फैलिएकोले प्रभावित क्षेत्रमा रोगबिस्ट औषधी छर्नुपर्ने आवश्यकता यहाँ महसुस गरिएको छ । रासस

Kathmandu post

30 Jun 2000

Kala-azar hits Sarlahi

1 dead, over 85 affected

By a Post Reporter

MALANGAWA, Sarlahi, June 29 - One person has died of Kala-azar in this district while more than 85 have been infected and many have fled the district due to lack of ample medical assistance since the outbreak of the disease few days ago.

Since all the fourteen beds in the district hospital has been occupied by Kala-azar patients, including five children, no room is left for others who come to the hospital in ever growing number, the Superintendent of the

hospital Shailesh Kumar Jha told *The Kathmandu Post*.

Eighty-five cases of Kala-azar have been traced in seven VDCs -- Haripur, Laxmipur, Gamhari, Sangrampur, Narayanpur, Haripurva and Nokelwa - till date, said Senior Health officer Raj Kishore Singh but the actual figure must be much higher as many have fled the district.

The Public Health Section of the district doesn't maintain the record of those who leave the district for treatment. The Section, however, has been using germicides at the seven VDCs to control the epidemic.

कान्तिपुर

१६ असार २०४०

अस्पतालमा कालाज्वरका

बिरामी राज ठाउँ छैन

काठमाडौं मलंगवा, १२ असार (कास)- केही दिनयता सर्लाहीका विभिन्न गाउँमा फैलिएको कालाज्वरको प्रकोपबाट एकजनाको मृत्यु भएको छ। बिरामीहरूको चापको कारण जिल्ला अस्पतालमा ठाउँको अभाव भई बिरामीहरू उपचारार्थ अन्यत्र जान बाध्य भएका छन्।

अहिले सर्लाही अस्पतालका १४ वटै बेडमा कालाज्वरका बिरामी रोका छन्। जसमा ५ जना बालबालिका छन्। अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट सैलेशकुमार भाले कान्तिपुरसँग भन्नुभयो- दिनहुँ कालाज्वरका बिरामी आइरहेका छन् तर बेडको अभावमा धेरै बिरामी भर्ना गर्न सकिएको छैन।

जिल्लाका हरिपुर, सक्तीपुर, गम्हरिया, संग्रामपुर, नारायणपुर, हरिपुरा र नोकेल्वा गाविसमा कालाज्वरको प्रकोप देखिएको बताउँदै करिष्ठ जनस्वास्थ्य अधिकृत राजकिशोर सिंहले अहिलेसम्म कालाज्वरका ८२ जना बिरामी देखापरेको बताउनुहुन्छ।

तर उपचारार्थ जिल्ला बाहिर जानेहरूको तथ्यांक जनस्वास्थ्य शाखामा नहुने भएकाले वास्तविक बिरामीको सख्या निकै बढी हुने सिंह बताउनुहुन्छ। रोग नियन्त्रणका लागि प्रकोप देखिएका ८ वटा गाविसमा कालाज्वरविरोधी विषाधि छर्ने काम गरिसकेको शाखाले जनाएको छ।

'सेन्ड फ्लाई' नामको भुसुनाबाट हुने कालाज्वरको सर्पायाममा अत्यधिक प्रकोप देखिने कुरा मेडिकल सुपरिटेण्डेन्ट भन्ना बताउनुहुन्छ।

गोरखापत्र

२८ असार ०५८

रौतहटमा कालाज्वरको

प्रकोप तीव्र

रौतहट, असार २७ गते । रौतहट जिल्लाका केही ग्रामीण क्षेत्रमा कालाज्वरबाट ग्रसित भई उपचारार्थ अस्पताल आउने विरामीहरूको संख्या क्रमिकरूपमा बढ्दै गएको कुरा गौर अस्पतालले जनाएको छ ।

अस्पताल आउने त्यस्ता रोगीहरूमा धेरैजसो गौर, नगरपालिकाका १३ वटै वडासहित जिल्लाका बरियारपुर, संग्रामपुर र जयनगर क्षेत्रका भएको कुरा अस्पताल प्रमुख डा. मुरारीप्रसाद उपाध्यायले बताउनुभयो ।

उहाँका अनुसार, हाल अस्पतालमा सो रोगबाट ग्रसित सातजनाको उपचार भइरहेको छ ।

अस्पताल प्रमुखका अनुसार, ग्रामीण क्षेत्रका अधिकांश मानिसहरूले फोहोर तथा खानेपानीप्रति ध्यान नदिएका कारण बढी मात्रामा कालाज्वरको प्रकोप बढ्दै गएको हो ।

सेन्टफ्लाई नामक फिगाले टोकेपछि कालाज्वर लाग्ने र लिसेमोनिया डोनाभानी नामक जीवाणु शरीरमा प्रवेश गरेपछि यस रोगका लक्षणहरू क्रमिकरूपमा देखापर्दै जाने पनि सो अस्पतालले जनाएको छ ।

रासस

गोरखापत्र

३० असार २०५८

कालाज्वरको बढ्दो प्रकोप

रौतहट समाचारदाता ०५८-३-३०

रौतहट, असार २९ गते । जिल्लाको सेरमुकाम गौर नगरपालिकालगायत ग्रामीण क्षेत्रमा कालाज्वरको प्रकोप बढ्दै गइरहेको छ ।

प्रप्त जानकारीअनुसार गौर नगरक्षेत्रका साथै संग्रामपुर, बरियारपुर, मलाही, सन्तपुर, गंगापिप्र, लक्ष्मीनिया लगायतका गाविसहरूबाट कालाज्वरको उपचार गर्न पीडितहरू गौर अस्पतालमा आउने गरेका छन् । यही महिनाको पहिलो सातादेखि यो प्रकोप बढ्नेको बताइएको छ ।

गौरस्थित जिल्ला अस्पतालमा अहिले कालाज्वरबाट पीडित सातजना विरामी भर्ना एका छन् । ती मध्ये दुईजनाको स्थिति असमान्य रहेको सो अस्पतालले जनाएको छ ।

उपचारार्थ भर्ना हुनेहरूमा बरियारपुर गाविस बडा नं. ६ का सबिनकुमार सहनी, संग्रामपुर बडा नं. ४ का चेतनारायण राय यादव, जयनगर बडा नं. ५ का रामदिनेश राय यादव, गौर नपा बडा नं. ७ का बाबुलाल राय यादव र बडा नं. १३ का रमेशकुमार सिंह तथा अन्य दुईजना रहेका छन् ।

ग्रामीण क्षेत्रमा घर बरिपर रहने दुर्गन्धित फोहोरमैलाप्रति बेवास्ता गर्ने र फिगाले प्रकोपका खानेपानीहरू खाने गरेका कारण कालाज्वरको समस्या उत्पन्न भएको हुनसक्ने बताउँदै डा. मुरारीप्रसाद उपाध्याय सेन्टफ्लाई नामक फिगाले टोकेपछि मानव शरीरभित्र लिसेमोनिया डोनाभानी भन्ने जीवाणु प्रवेश गर्नाले यो रोग लाग्ने बताउनुहुन्छ । कालाज्वरबाट पीडित विरामीहरू अस्पतालमा आए पनि हालसम्म कसैको मृत्यु नभएको उहाँले बताउनुभयो ।

महोत्तरीमा कालाज्वरबाट बीसको मृत्यु

कान्तिपुर समाचारदाता ०५६३३०

महोत्तरी, २९ असार - कालाज्वरबाट असार महिनामा महोत्तरीमा २० जनाको मृत्यु भएको छ। मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. पवनकुमार ठाकुरका अनुसार आठ जना कालाज्वरका रोगीहरूको उपचारको क्रममा जिल्ला अस्पताल जलेश्वरमा मृत्यु भएको छ।

उक्त अस्पतालमा उपचारको क्रममा कालाज्वरका रोगीहरूको मृत्यु भएको विगत २०५९ सालपछिको पहिलो घटना भएको अस्पतालका कालाज्वर विशेषज्ञ डा. द्वारिकाप्रसाद शाह बताउनुहुन्छ। गत एक महिनाको अवधिमा कालाज्वरबाट लक्ष्मीनियाँमा ६ जना, समसीमा २ जना र खपरवन्नी गाउँ विकास

समितिमा ४ जनाको मृत्यु भएको छ।

यो वर्षमा ९ सय ३५ जना कालाज्वरका बिरामीहरूको उपचार गरेको उक्त अस्पतालमा प्रतिवर्ष कालाज्वर रोगीहरूको चाप बढ्नु भएको अस्पतालले जनाएको छ।

कालाज्वरको सबैभन्दा बढी बिरामी देखापर्ने वर्षादको मौसम रहेको जनाउँदै त्यहाँ कार्यरत नर्स रीता चामलिङ तथा नारायण थापा यो असार महिनामा २४ नजाराको उपचार भइसकेको बताउनुहुन्छ।

अन्तिम अवस्थामा पुगेर मात्र उपचारका लागि आउने कालाज्वरका रोगीहरूको मात्र हालसम्म उक्त अस्पतालमा मृत्यु भएको डा. शाह बताउनुहुन्छ।

अहिले जलेश्वर अस्पतालमा भर्ना

हुनुअघि जनकपुर पुगेर कालाज्वर पोस्टिभ भएको हृयाट तथा बानेम्मारो रिपोर्ट न्याउनुपर्ने हुन्छ। पीडित बिरामी तथा उनका अभिभावकहरूका अनुसार यी दुई रिपोर्ट लिन बढी भन्फट र दिनो हुनेगर्छ जसले गर्दा रोगीलाई रोगले अशक्त बनाइसकेको हुन्छ।

अस्पतालका मेडिकल सुपरिटेन्डेन्ट डा. ठाकुर आउँदो साउन महिनाभित्र जलेश्वर अस्पतालमा कालाज्वरको प्रभावकारी उपचारको लागि हृयाट र बोनम्यारो टेस्टको सेवा संचालन हुने बताउनुहुन्छ।

तर कालाज्वर विशेषज्ञ डा. शाह भने बोनम्यारो टेस्ट सेवा संचालन हुने उक्त अस्पतालमा अहिलेसम्म कुनै संकेत नभएको बताउनुहुन्छ।

कान्तिपुर, ४ भाद्र २०७८

२०७८.४.४

कालाज्वरबाट बीसजनाको मृत्यु

महोत्तरी, साउन ३ गते। महोत्तरी जिल्लामा गत एक महिना यता कालाज्वरबाट २० जनाको मृत्यु हुनाका साथै अन्य १३५ जना पीडित भएको जलेश्वर अस्पतालले जनाएको छ।

मृत्यु हुनेहरूमा लक्ष्मीनियाँ गाविसका छ जना, सरसीका दुई जना, खपरवन्नी गाविसका चार जना छन् भने जलेश्वर अस्पतालमा उपचार गर्दा गर्दै आठजनाको मृत्यु भएको थियो।

वर्षायाममा बढी देखिने यो रोगबाट पीडित भई उपचार गराउन धनुषा, सर्लाही र सिरहा जिल्लालगायत भारतीय सीमाक्षेत्रबाट समेत बिरामीहरू आउने गरेको बताइएको छ।

अस्पतालमा हाल त्यस्ता २४ जना बिरामीको उपचार भइरहेको कालाज्वर रोग विशेषज्ञ डा. द्वारिकाप्रसाद शाह बताउनुहुन्छ।

Kathmandu post
14 July 2000

Kala-azar toll hits 20

K.P. 14 July 2000

MAHOTTARI, July 13 (PR) - Twenty people have succumbed to Kala-azar in the past one month in this Terai district, according to doctors.

Out of these, eight people died while undergoing treatment at Jaleshwar District Hospital (JDH). said Dr Pawan Kumar Thakur Medical Superintendent at the hospital.

This year alone, 135 patients suffering from Kala-azar have reached the hospital for treatment and the number of patients is increasing, states the hospital record.

The number of patients has escalated with the onset of monsoon, said Rita Chamling, a nurse of JDH. Most of those inflicted with Kala-azar come to the hospital only when they reach the critical stage, said Dr Dwarika Prasad Saha, a Kala-azar specialist.

The patients however, complain that they cannot get admitted to the hospital on time since they have to submit bone-marrow test report testifying the patient's disease status before getting admission at JDH.

The hospital will provide bone-marrow test service only from next month, said Dr Thakur.

सिराहामा लामखुट्टेजनित रोगको प्रकोप

लहान, असार ३१ गते। सिराहामा केही दिन यतादेखि लामखुट्टेको प्रकोप बढ्दै गएको छ।

वर्षाको कारण जताततै पानी जमेको र न्यसको सरसफाइमा सम्बन्धित निकायबाट उचित ध्यान नपुगेकोले लामखुट्टेको वृद्धि बेस्सरी भएको छ भने न्यसको प्रभावबाट जिल्लाका विभिन्न स्थानमा मेनिन्जाइटिस, इन्सेफलाइटिस र कालाज्वरको प्रकोप पनि बढ्दै गएको छ।

जिल्लाका बजारी क्षेत्रहरू लहान, सिराहा, धनगढी, गोलबजार र मिर्चैयाका साथै विभिन्न गाउँहरूमा लामखुट्टेका कारण यस्ता रोगहरू प्रशस्त मात्रामा देखापरेका छन्।

जिल्लाको प्रमुखबजार लहानको एकमात्र अस्पताल रामकुमार मुरारका उमाप्रसाद सारदा स्मारक अस्पतालमा

सरकारी अस्पतालमा स्वीकृत गरेको १५ शय्याको अनुपातमा नै औषधिहरू वितरण गर्ने गरेकोले रोगीहरूको चापअनुसार औषधि र अन्य सुविधा पुग्न नसकेको गुनासो सो अस्पतालका प्रमुख डा. पशुपति चौधरीले गर्नुभएको छ।

लहान नगरपालिकाका अतिरिक्त जिल्लाको पूर्वी भाग र सप्तरी तथा उदयपुरका केही गाविसहरूको समेत उपचारको प्रमुख थलो सो अस्पतालमा बढ्दै गएको रोगीको चापको कारण अस्पताल परिवारबाट नै ३५ शय्या थप गरिएको छ तर सो संख्या पनि हाल नपुग भएको छ।

यसैगरी, सिराहा सदरमुकामस्थित जिल्ला अस्पतालमा ७५ शय्याको सुविधा उपलब्ध छ। तर त्यहाँ पनि रोगीको चाप बढ्दै गएकोले सो संख्या र सुविधामा थप

गर्नुपर्ने आवश्यकता अस्पतालका कर्मचारीहरूले महसूस गरिरहेका छन्।

जिल्लाका अस्पतालहरूमा उचित स्वास्थ्य परीक्षण र औषधोभावका कारण नै रोगीहरू उपचारार्थ हाल धरानको बी.पी. स्वास्थ्य अध्ययन प्रतिष्ठान, विराटनगरको कोशी अञ्चल अस्पताल तथा जनकपुरको जनकपुर अञ्चल अस्पतालकासाथै बिहारको जयनगर जाने भएकाले जिल्लाका रोगीहरूको सही तथ्यांक प्रष्टिन नसकेको कुरा जनस्वास्थ्य कार्यालय सिराहाबाट बुझिएको छ।

यद्यपि सिराहा जिल्लाका विभिन्न स्थानहरूमा सरसफाइ नहुनुका साथै गत दुई वर्षदेखि लामखुट्टे नियन्त्रणको लागि कुनै औषधि नछर्किएको कुरा लहान नगरपालिकाका वडाअध्यक्ष अरूण के.सी. बताउनुहुन्छ। रासस

कान्तिपुर

११ भाद्रपद २०५८

औलो कालाज्वर रोग नियन्त्रणमा

संयुक्त कार्ययोजना आवश्यक

कान्तिपुर संवाददाता

२०५८/४/११ गते

विश्व स्वास्थ्य संगठन क्षेत्रीय

हेटौंडा, १० साउन- अन्तरदेशीय औलो, कालाज्वर र जापानी इन्सेफ्लाइटिस रोगहरूको रोकथाम तथा नियन्त्रणसम्बन्धी चार दिने कार्यशाला गोष्ठी भृंगलघारदेखि हेटौंडामा प्रारम्भ भएको छ । गोष्ठीमा नेपाल, बंगलादेश, भुटान र भारतका सम्बन्धित रोग विशेषज्ञहरूको सहभागिता रहेको छ ।

युएनआइडी, काताबरचीय स्वास्थ्य

परियोजनाद्वारा आयोजित उक्त कार्यशाला गोष्ठीको उद्घाटन गर्दै स्वास्थ्य

मन्त्री डा. रामबरण यादवले कालाज्वर, औलो र जापानिज इन्सेफ्लाइटिस नेपालको माघ नभई चारै देशको समस्या भएकाले चारै देशको संयुक्त पहलमा मात्रै ती रोगहरूको नियन्त्रण गर्न सकिने बताउनुभयो ।

मन्त्री यादवले अज्ञानताका कारणले रोगको नियन्त्रणमा कठिनाई भएको बताउनुभयो । उहाँले यस्ता रोग नियन्त्रण गर्न चारै मुलुकका स्वास्थ्य विशेषज्ञहरूले संयुक्त कार्ययोजना निर्माण गर्नुपर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

प्रतिनिधिहरूको समेत सहभागिता रहेको उक्त कार्यशाला गोष्ठीका सभापति स्वास्थ्य सेवा विभागका निर्मित मातनिदेशक डा. उपामप्रसाद भट्टराईले भन्नुभयो- खुला सिमानाले गर्दा नेपाल र भारत एउटै घरका दुई कोठामा छन्, त्यसैले यस्ता रोगको नियन्त्रण गर्न स्वास्थ्य विशेषज्ञहरू सहभागी रहेको कार्यशाला गोष्ठीले ठोस योगदान पुऱ्याउनेछ ।

कार्यक्रममा बीपी कोइराला

मेमोरियल प्रतिष्ठान धरानका उपकुलपति डा. रोमेश कोइराला, विश्व

स्वास्थ्य संगठनका

क्षेत्रीय प्रतिनिधि डा. भीपी शर्मा, विश्व स्वास्थ्य संगठनका नेपाल प्रतिनिधि ज्योतिकमा राजा, युएनआइडीकी प्रतिनिधि क्याथे थोम्सन, ड्रिपिडेमोसोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाका निर्देशक डा. महेन्द्र विष्ट, कीटजन्य रोग अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्रका निर्देशक जीडी ठाकुर, स्वास्थ्य विभागका प्रमुख नियन्त्रक डा. एमके वनजी र साकंका थिन्ने दोर्जीले ती रोगहरूको नियन्त्रणका बारे धारणा व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

कार्यशाला गोष्ठी

The Kathmandu Post, 26 July 2000

the kathmandu post, July 26, 2000

resources.

Inter-country workshop on epidemics control opens

HETAUDA, July 25 (RSS)- Minister for Health Dr Ram Baran Yadav inaugurated an inter-country workshop on cross-border issues in malaria, kala-azar and Japanese encephalitis prevention and control organised here today under the joint auspices of the Health Ministry, IHC and USID Nepal.

Participating in the four-day workshop are 60 individuals including health experts and researchers from the SAARC countries of Bangladesh, Bhutan, India and Nepal, and scientists from Thailand and the USA.

On the occasion, Health

Minister Dr Yadav said that in Nepal the Malaria Control Programme achieved tremendous success in reducing incidence of this disease. But in recent years we are experiencing an increase in falciparum malaria cases and the problem of periodic focal outbreaks.

"There is also growing concern about drug resistant malaria", he said. "Kala-azar, which had been virtually eliminated from this part of the world re-emerged in Nepal in the late 1970's and early 1980's as a consequence of curtailed spraying operations under malaria

control activities", he said adding this disease is widespread along the Nepal-India border.

"Japanese encephalitis is believed to have been introduced to Nepal in 1978 in the form of a massive epidemic, and now it is a major cause of epidemics every alternate year claiming many lives during its epidemic episodes", he said and pointed out that Nepal has made efforts to introduce a vaccination programme with encouraging results so far.

He also spoke of a need to establish an efficient epidemiological surveillance

system and appropriate diagnostic facilities at different levels of the health care delivery system to initiate a concerted effort for controlling vector-borne diseases.

B P Koirala Institute of Health Sciences Vice-Chancellor Dr Shekhar Koirala said the workshop would come up with a working policy on raising awareness on malaria, kala-azar and other diseases among village people and initiate a process of timely treatment.

Director of the Epidemiology Division Dr Mahendra Bahadur Bista and Microbe-Borne

Diseases Research and Training Center Makwanpur programme director Dr G D Thakur said the workshop would help in launching a simultaneous programme in neighbouring countries to tackle diseases like malaria, kala-azar and Japanese encephalitis that enter from the border areas.

During the workshop chaired by Health Services Department acting director general Shyam Prasad Bhattarai, WHO Nepal representative Jaya Birkam Raj, SAARC representative Thinker Dorgje, India regional representative VP Sharma, Cathy Thomas of USID, and Health Services division chief Dr MK Banerjee also expressed their views.

Kathmandu post

27 July 2000

Kala-azar ravaging 4 Terai dists

BIRGUNJ, July 26 (PR) - With the advent of the monsoon season, Kala-azar epidemic has started to ravage four Terai districts of the country, according to a hospital source here today.

According to statistics released by Advance Medicare Hospital, Birgunj, the disease has severely affected Parsa, Bara, Rautahat and Sarlahi districts.

"Out of the 1000 people on whom bone marrow test was performed, 148 of them showed the symptoms of kala-azar," said Dr Amar Nath Thakur, lab in-charge at the hospital.

Dr Thakur added, "It was an alarming situation as 15 percent of those tested are shown to be affected by the disease." "If treatment is done in time, then thousands of people may die of Kala-azar," said Dr Thakur.

The district-wise break-up of the figure of Kala-azar patients is Parsa (33), Bara (50), Rautahat (29) and Sarlahi (36). The administration in each of the affected districts is reportedly not aware of the spread of Kala-azar and as such no measures have been taken by them to combat the disease.

कालाज्वरबाट दश मुसहरको मृत्यु : सम्बन्धित निकायले पत्तो पाएन

संज्ञित मृत्यु १५.७.२०५८.१५

मलंगवा, १५ साउन- कालाज्वरको प्रकोपबाट दश जना गरिव मुसहरको ज्यान गइसक्दा पनि सम्बन्धित स्वास्थ्य निकायले पत्तो पाएन । सर्लाहीमा कार्यरत गैरसरकारी संस्था विश्वशांति अभियानले जनाएअनुसार सुन्दरपुर चोहर्वा गाविस-६ को मुसहर टोलमा हालै फैलिएको कालाज्वर रोगबाट १० जनाको मृत्यु भइसकेको छ ।

अभियानको स्वयंसेवक सरोज खनाल आफूहरूले धाहा पाएपछि पीडित परिवारलाई ५० हजार रुपैयाँ बराबरको राहत सामग्री वितरण गरेको बताउँदै भन्नुहुन्छ । 'हामीले जानकारी दिएपछि जिल्ला जनस्वास्थ्य शाखाका स्वास्थ्यकर्मीहरू त्यहाँ पुगे ।'

"प्रमाथम मानिसहरूको मृत्यु भइरहे पनि गरिव मुसहरहरूले विरामीहरूलाई उपचार गराउन लागेका रहेनछन् ।" खनालले कान्तिपुरसँग भन्नुभयो- दिनभर काम नगरे खान नपुग्ने उनीहरू पैसा नभएर विरामीहरूलाई भगवान्को भरोसामा छाडिदियो भन्थे ।

सरकारले कालाज्वरका रोगीलाई नि:शुल्क औषधोपचारको व्यवस्था गरेको छ । तर उनीहरूलाई केही धाहा छैन । प्रकोप फैलिएको जानकारी समथमै पाउन नसकेको स्वीकार्दै जिल्ला जनस्वास्थ्य शाखाका सहायक अीलो कालाज्वर नियन्त्रण पन्टु यादव भन्नुहुन्छ- 'मुसहर त गरिव, अशिक्षित छन्, वरपरका सचेत मानिसले हामीलाई खबर गर्नुपर्दछ्यौं ।' त्यहाँका अन्य विरामीको रक्त परीक्षण गर्ने पठाइएको र रिपोर्ट प्राप्त भएपछि नियन्त्रणका लागि स्प्रे गरिने पनि उहाँले बताउनुभयो ।

चेतर्दीख कालिक महिनासम्म तराईमा फैलने यो रोगबाट धेरैनी सैयौंको ज्यान लिने गरेको छ । जिल्ला जनस्वास्थ्य शाखाका अनुसार सर्लाहीमा सन् १९९८ मा १सय ६७ र सन् १९९९ मा १ सय ७२

कालाज्वरका विरामी फेला परेका थिए भने सन् २००० मा अहिलेसम्म ४४ वटा विरामीमा यो रोग देखिएको छ । तर मर्नेको संख्या भने नगन्य रहेको छ । "हामी

यो रोग लागेहरूमा मुसहर, धारु र दनुवार जातिको संख्या बढी रहेको शाखाले जानकारी गराएको छ ।
उक्त जातिका गरिवहरूको घर ।

उपारवा, मोतीपुर, मुर्तिघा, गम्हरीघा र बसन्तपुर गरी ८ वटा गाविसमा कालाज्वर बिरुद्धको विषादी स्प्रे गरिएको छ । तै पनि रोगीको संख्या घट्न

कालाज्वरको उपचारका लागि सर्लाही अस्पतालमा भर्ना भएकी एक बालिका

कहाँ उपचारार्थ जिल्लाभित्रैका उपचार केन्द्रमा भर्ना भएकाहरूको रेकर्ड हुन्छ", सहायक अीलो, कालाज्वर नियन्त्रण यादव भन्नुहुन्छ । तर ठूलो संख्यामा विरामीहरू उपचार गर्ने अन्यत्र जान्छन् । त्यस्तै उपचार नै नगरी मर्ने सुन्दरपुर चोहर्वाका मुसहरहरू जस्ताको संख्या अभिलेखमा गाभिदैन ।

सेन्ड फ्लाई नामको भुसुनाबाट मर्ने

भोपडी। हावाको आवागमन कम हुने खालको हुनुका साथै घरभित्रै जान, खुकुरा पार्ने भएकाले धेरै रोगी देखिएको भनाइ स्वास्थ्यकर्मीहरूको छ ।

रोगको नियन्त्रणका लागि नि:शुल्क औषधि वितरणका साथै प्रभावित ठाउँमा स्प्रे गर्ने गरिएको छ ।

शाखाका अनुसार यसवर्ष मंगलपुर, नोकम्वा, सन्धीपुर कोटाहा, हरिपुर, बाग

सकेको छैन ।

अीलो, कालाज्वर नियन्त्रण यादवको भनाइ छ- 'यो रोग पूर्णतया नियन्त्रण गर्ने प्रकोप फैलनु अगावै सम्भावित ठाउँहरूमा स्प्रे गर्ने अशिक्षित समुदायलाई रोगको बारेमा जनचेतना अभिवर्द्ध गर्ने सानका कार्यक्रम सम्चालन गर्नुपर्छ । अन्यथा रोगको नि:शुल्क उपचार गर्ने व्यवस्था भएको बाटो नभएर गरिवहरू मर्छन् ।

The Kathmandu post, August 1, 2000

Improve health service

Kala-azar that claims hundreds of lives every year, particularly in the Terai, has ever been a matter of grave concern. However, the government has failed to take this dreaded seasonal disease seriously. No wonder, kala-azar has become a recurrent phenomenon. This apart, lack of effective measures to prevent or contain the disease has made the task of fighting it virtually impossible. If on the one hand, the government has supplied ineffective medicines to treat Kala-azar affected patients, on the other, things have become worse with the medical personnel remaining absent from district hospitals for months. These facts obviously show us how the health sector in the country is fast deteriorating.

Jiri Hospital was established with Swiss Development Cooperation's assistance in 1965. However, the government closed down this hospital after the restoration of democracy. It has neither allocated enough budget to run it nor has it sent any medical personnel to provide services to local people so far. Similarly, the government has either ignored the plight of over a dozen such district hospitals or not supplied any medicines. These hospitals also do not have medical personnel to provide basic health services. As a result, hundreds of people, especially children and women, die of diseases which are preventable every year.

Kala-azar pandemic has hit Parsa, Bara, Rautahat and Sarlahi districts. Last year, over 200 people had fallen prey to Kala-azar before the government identified it as epidemic. There are more than 200 people who have been detected as 'positive' so far and the fear is that the number may increase further. Yet, the government has dispatched neither medicines nor any medical team to contain the epidemic. What is sad in this regard is that the government refuses to recognise the gravity of the situation and the consequences of ignoring such an onslaught. This apart, Kalikot, Humla, Jumla and Rolpa districts too fall prey to viral influenza every year due to shortage of food and medicines. Had there been some measures introduced by the government to anticipate and prepare to face these recurring health problems, so many deaths would never have occurred.

The government cannot neglect basic health service for the poor. It has pledged to fulfil its responsibility in the health sector, but is this how the responsibilities are fulfilled? It must recognise that there are thousands of people who do not have access to basic health service in the country. The government must therefore, introduce effective measures, provide adequate supply of medicines and manage hospitals with adequate medical personnel. If the NC-led government cannot do this, it will not live up to its responsibility.

Kathmandu post

31 July 2000

No medicine in hospitals as kala-azar rules the roost

31 July 2000

By a Post Reporter K. D.

BIRGUNJ, July 30 - Despite the fact that Terai districts of Parsa, Bara, Rautahat and Sarlahi are severely affected by Kala-azar epidemic, there is a serious shortage of medicines and no government authority has given a heed to the problem.

"Thousands of people could be killed by this epidemic if medicines are not provided timely. The government has not felt the gravity of the matter, and it might be too late when by the time they realize it," says Dr. Amar Nath Thakur, Medical Superintendent of Advanced Medicare Hospital (AMC) and Research Institute.

"In order to control the epidemic the insects should be killed by using pesticides, and treat the affected people immediately."

Mohammed Dawood, head of the Public Health Office, says his office does not have any programs to spray the pesticides and there is no official statement about the spread of epidemic. On the other

hand it is stated that Government has failed to issue such statement as the government owned Narayani sub-Regional Hospital has not been testing for the identification of the epidemic and verifying officially.

Dr Thakur claims that if he is asked to prove the outbreak of the epidemic by the government he will do it in a day. He claims to have recorded the names and addresses of 64 people affected by the epidemic. He also says that the government will come to know the reality if the hospitals start testing for the disease.

Out of the 216 who were tested for Kala-azar in the four districts during 1998/99, 164 were found positive and during the first 12 days of the financial year 1999/2000, 9 out of 15 people were found to be affected, states an official at the AMC Hospital.

"It's ironical that the government is not accepting the outbreak of epidemic even after hundreds of people have been affected by it" says Kumar Bhattarai at the AMC Hospital. "If the government still remains silent 300 people will die

within three months", Bhattarai further claims.

Dr.Thakur claims that out of two commonly available medicines for Kala-azar, only one will be effective in Nepal's case.

Normally a patient is given 28 doses of medicine named Sodium Antimony but the medicine has been ineffective in the eastern Terai region, therefore, an alternative medicine Fungizone has to be given. But the medicine is not available in the government Hospitals nor anywhere in Birgunj.

The medicine has to be brought from Muzzaffarpur, India. Since the medicine costs around Rs 8-9 hundred for a single file many patients have not been able to afford it.

The government has claimed to distribute free medicines for the fatal disease. But although the government hospitals have stocks of medicine for snake and dog bites it has no medicines for Kala-azar.

The disease which is spread through an insect named Sand Fly found in animal dung can kill thousands of people if not dealt seriously, says Dr.Thakur.

१
०१२२०५५

२५ भाद्रपद २०२०

**कोशी अञ्चल अस्पतालमा
कालाज्वरका सात बिरामी**
विराटनगर समाचारदाता ०५६४२५

विराटनगर, साउन २४ गते । कोशी अञ्चल अस्पताल, विराटनगरमा कालाज्वरका सात बिरामीहरूको उपचार भइरहेको छ ।

साउनको प्रारम्भदेखि अस्पतालमा कालाज्वरले समातेका बिरामीको संख्या बढेको जानकारी अस्पताल तथ्याङ्क शाखाले दिएको छ । अस्पतालमा भर्ना भएका त्यस्ता रोगीहरूमध्ये सातजनाको उपचार भइरहेको र १५ जना उपचारपछि घर फर्केको बताइएको छ । उपचार भइरहेको बिरामीहरूको स्वास्थ्यस्थिति सामान्य रहेको छ ।

अस्पतालमा मोरङ भापा, सुनसरी, सप्तरी, उदयपुरका कालाज्वरले समातेका रोगीहरू भर्ना गरेका छन् ।

हाल उपचार गराइरहेका सातजना बिरामीमा दुईजना मोरङका, उदयपुरका तीनजना र सुनसरीका दुईजना छन् ।

कान्तिपुर

२९ भाद्रपद २०२०

**कालाज्वरबाट सात
जना प्रभावित**
विराटनगर, २० साउन (कास)

कोशी अञ्चल अस्पताल विराटनगरमा कालाज्वरबाट पीडित रोगीहरूको संख्या क्रमशः बढ्न थालेको छ ।

अस्पतालको दत्ता शाखाका अनुसार साउन महिनाको तेस्रो सातामा कालाज्वरबाट पीडित सातजना रोगीहरू उपचारका लागि आइपुगेका छन् र हाल उनीहरूको उपचार भइरहेको छ । अस्पतालमा उपचार गराइरहेका कालाज्वरका बिरामीहरूमध्ये उदयपुर गाईघाटका ३ जना, सुनसरी पूर्व कुशाहाका २ जना र मोरङ धलाहाका २ जना रहेको जानकारी अस्पतालले दिएको छ । बिरामीहरूको हाल हात र खुट्टा सुक्ने, ज्वरो आउने हुनुका साथै पेट फुलेर ठूलो भएको छ ।

अस्पतालका अनुसार उक्त रोगका बिरामीहरू आउने क्रममा वृद्धि भइरहेको छ । गत वर्ष पनि उक्त रोगका २० जनाभन्दा बढी बिरामीहरूको उपचार यस अस्पतालमा भएको थियो ।

Kathmandu post

18 August 2000

Sixty suffer from kala-azar

K.P.

By a Post Reporter Aug. 18, 2000

KALAIYA, Aug 17 - Altogether 60 people are suffering from kala-azar in different VDCs of Bara district.

The kala-azar patients are found in Dumarbana, Sapahi, Rampurba, Kolabhi, Sihasani, Nijgadh, Bachhanpurba and Kakari VDCs, according to Bara District Public Health Office.

According to malaria researcher Nagendra Jha, the disease is caused when people are bitten by a kind of gnats called 'sepedfly'.

He said they would effectively spray medicines if sufficient medicine was available to them. Currently, they have medicines which they can spray to protect 10 thousand people, but they need medicines to spray for 50 thousand people, Jha informed.

Chief of the District Public Health Office Dr Satish Chandra Chaudhari told *The Kathmandu Post* that there was a shortage of medicine on the one hand while on the other, the little quantity of medicine that was available was also not effective.

He also informed they were previously spraying an American medicine which was effective. Currently, this medicine is not available. "The medicine that is being used is produced in Bombay, India but it is not as effective as the one manufactured in America. That is the reason why the disease has not been controlled as yet. Nonetheless, we are going to spray the same medicine again after four days," he added.

गोरखापत्र

३२ भाद्र २०५८

कालाज्वर रोगबाट

२०.५.०५८.४.३२.
बीस जनाको मृत्यु

इटहरी, साउन ३१ गते । मोरङ जिल्ला दुलारी गाउँ विकास समिति वडा नं. नौ ठडिया चौधरी टोलका २० व्यक्तिको कालाज्वर रोगबाट मृत्यु भएको छ ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयको स्वास्थ्यटोली सो स्थानमा गई स्वास्थ्यपरीक्षण गर्नुका अतिरिक्त टोलको सबै मानिसको रगतपरीक्षण समेत गरिसकेको छ ।

मोरङको कदमाहा गाविस र बिराटनगर उपमहानगरपालिका वडा नं. ५ का २३ घरमा पनि कालाजार फैलिएको जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङले बताएको छ । रासस

Kathmandu post
15 August 2000

Kala-azar flares up in Morang

K.P. 15 AUG 2000

By a Post Reporter

BIRATNAGAR, Aug 14 - Twenty-one people died of kala-azar at Thadiya Tola in Dulari VDC of Morang district over the last 14 months, Chairman of Dulari VDC Arjun Raj Adhikari said.

The disease which has been afflicting people in the Dulari VDC since June last year has not been controlled as yet.

Adhikari said people were suffering from fever and blackening of their face since last year and 19 of them died before they knew that they were suffering from kala-azar. Three more people died of kala-azar this year when people had come to know that it was kala-azar.

The disease was identified only five months ago and patients were given necessary treatment after the disease was identified. However, despite this, Bhutai Chaudhari, Anta Ram Chaudhari and Bilu Chaudhari died this year due to the same disease, Adhikari said.

There are around 100 Chaudhari families at Thadiya Tola. The disease was not identified for a long time because these Chaudhari families are poor and they did not go to hospital for treatment, according to Adhikari.

When people started dying one after another, the VDC office gave 500 rupees to each of the patients and sent them to B.P. Koirala Health Science Academy for

treatment. It was only then that the disease was diagnosed.

After the disease was identified, the VDC office requested the District Public Health Office again and again to control kala-azar but it was all in vain, Chairman Adhikari alleged. Stating that two or three members of the same family were also affected from the disease, Adhikari informed that 55 people of the locality were still suffering from kala-azar.

Morang District Public Health Office Chief Madhusudan Koirala said blood samples of all the patients of the locality were sent to the hospital for examination and the disease had come under control after medicines were provided to the patients and insecticides were sprayed.

Health workers suspect that a lot of gnats had been increasing in this locality due to poverty and unhygienic condition of the people living in the locality and this might be the real cause of the disease.

Koirala informed that Kadmaha VDC and Biratnagar-5 were also affected by the disease and the Public health office was engaged in investigation of the disease.

Nine people are undergoing treatment in Koshi Zonal Hospital and the disease has affected 25 families of Biratnagar-5, according to public health office.

गिराट २०५६ ५.८

कालोज्वरोबाट मर्नेको संख्याले विवाद निम्त्यायो

विराटनगर समाचारदाता २५.६.५६

विराटनगर, भदौ ७ गते । कालाज्वरोको प्रकोपबाट मोरङको दुलारी गाउँ विकास समिति, ठडिया गाउँका २० जनाको मृत्युभएको भन्ने विषयले विवाद उत्पन्न भएको छ ।

स्थानीय जनता र गाउँ विकास समितिका अध्यक्ष सो गाउँका २० जना मानिस कालाज्वरोबाट मरिसकेको बताउँछन् भने जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङका अधिकारी गाउँलेले भ्रामक प्रचार गरिरहेको आरोप लगाउँछन् ।

विभिन्न पत्रपत्रिका र सञ्चार माध्यमबाट प्रसारित ठडिया गाउँका २० जना मानिसको सो रोगबाट मृत्यु भएको समाचार असत्य र भ्रामक रहेको जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, मोरङका अधिकृत गोविन्द श्रेष्ठ बताउनुहुन्छ ।

अधिकृत श्रेष्ठले दुलारी गाउँ विकास समितिभरिमा बैशाखअघि जम्मा तीन जनाको सो रोगबाट मृत्यु भएको तर, २० मानिस (दुलारीअन्तर्गत पर्ने ठडिया गाउँका) को मृत्यु नभएको दावी गर्नुभयो ।

हाम्रो रेडकममा आएअनुसार बैशाख-१ गतेदेखि आजसम्म १७ जना सो स्थानका मानिसलाई कालोज्वरोले समातेको सार्चो हो । तर १७ जनालाई रोगले समाउँदा २० जनाको कसरी मृत्युभयो, उहाँले प्रश्न गर्नुभयो ।

अधिकृत श्रेष्ठले गोरखापत्रलाई भन्नुभयो-कालोज्वरोले बैशाखदेखि यता एकजनाको पनि मृत्यु भएको छैन ।

जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङको तथ्यांक अनुसार, बैशाखदेखि यता कालोज्वरोले ग्रस्त भई विरामी भएका ठडिया गाउँका १७ जना रोगीमध्ये ११ जनाको वी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान धरानमा उपचार

भई घर फर्किसकेका र बाँकी छ जनाको उपचार भइरहेको छ ।

अधिकृत श्रेष्ठले उपचार भइसकेका विरामीको स्वास्थ्यस्थिति राम्रो रहेको र अन्य विरामी सामान्यस्थितिमा रहेको जानकारी गराउनुभयो ।

तर, दुलारी गाउँ विकास समितिका अध्यक्ष अर्जुन अधिकारी भने जनस्वास्थ्यका अधिकृत श्रेष्ठको भनाइसँग सहमत हुनुहुन्न । गाविस अध्यक्षले ठडिया गाउँका २० जना मानिसको मृत्यु भएको र उनीहरूको मृत्यु कालोज्वरोबाट भएको दावी गर्नुभयो ।

गाविस अध्यक्ष अधिकारीले अधिकृतलाई 'फटाहा' र 'फुटको खेती गर्न तथ्यांक लुकाएको' आरोप लगाउँदै भन्नुभयो- जनताको स्वास्थ्यसँग खेलवाड गर्न खोज्नेलाई कारवाही गर्नुपर्छ ।

हामीसँग रेकर्ड छ भन्ने दावी गर्दै उहाँले वी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा हालैमात्र डेढ महिना उपचार गरी दुईजना मरेको बताउनुभयो ।

बैशाखदेखि यता १७ जनालाई मात्र कालोज्वरोले समातेको भन्ने जनस्वास्थ्य कार्यालय, मोरङको तथ्यांक वास्तविकतामा आधारित नभएको प्रस्ट पाई गाविस अध्यक्ष अधिकारीले उक्त गाउँका हालसम्ममा ७५ जनालाई सो रोगले समातेको जसमध्ये २० जनाको मृत्यु भइसकेको र १२ जनाको उपचार भइरहेको जानकारी गराउनुभयो ।

यसरी आधिकारिक सरकारी निकायको रूपमा रहेको जनस्वास्थ्य कार्यालय र स्थानीय निकायको रूपमा रहेको गाउँ विकास समितिका अध्यक्षको भनाइमा मेल खान नसकेको कारण अहिले मोरङका जनतामा ठूलो भ्रम सिर्जना हुनपुगेको छ ।

कालाज्वरपीडित गाउँको स्थलगत भ्रमण

बीस जनाको मृत्यु भयो : आइतबार बल्ल औषधि छरिने

का.पु. ०४६.४.४०

विकास बापा/विनोद भण्डारी

ठडिया (मोरङ)- दुलारी गाउँ विकास समिति-९ का कालीचन्द्र चौधरीलाई अचानक ज्वरो आयो। उनलाई भैँसी ज्वरो आज आउने भोति नआउने हुँदै अनुहार पनि दिनदिने कालो हुँदैगयो। २५ वर्षीय चौधरीको शरीर पनि क्रमशः सुक्दै गयो। ज्वरो आउन बन्द हुने र दिन-दिने शरीर सुक्दै गएको २९ दिनपछि उनको मृत्यु भयो।

साँही ठाउँकी ४५ वर्षीया भलरीदेवी चौधरीको पनि कालीचन्द्रको जस्तै मृत्यु भयो।

विराटनगरबाट ३० किलोमिटर उत्तर-पूर्वमा अवस्थित उक्त गाविसको ठडिया गाउँमा यसैगरी १७ जनाको मृत्यु भएपछि, दुलारी गाविसले त्यस्तो खालको ज्वरो आउने व्यक्तिहरूलाई प्रतिव्यक्ति पाँच सय रुपैयाँ खर्च दिएर धरानस्थित वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा परीक्षणका लागि पठायो। गाविसद्वारा पठाइएका साठीजनाको प्रतिष्ठानले बीनमेरो टेस्ट (हड्डीभित्रको मासी परीक्षण) पछि उक्त गाउँमा कालाज्वरको प्रकोप भएको घोषणा लाग्यो।

गत माघदेखि फैलिएको उक्त रोग पत्ता लगाउनुजेलसम्ममा १७ जनाको मृत्यु भएको थियो भने चैतदेखिको विगत चार महिनाको अवधिमा थप तीनजना गरी हालसम्म २० जनाको मृत्यु भइसकेको छ।

हरैचाले साधारण जाँच गरी कालाज्वर हो-होइन पत्ता लगाएर वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, धरान पठाइदिन्छ। प्रतिष्ठानले पुनः जाँचेर जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयमा पठाएपछि मात्र उक्त कार्यालयले औषधि दिनेगर्छ। स्वास्थ्य केन्द्रदेखि धरानस्थित प्रतिष्ठानसम्म र प्रतिष्ठानदेखि जनस्वास्थ्यसम्मको लामो प्रक्रियाका कारण यस अवधिमा धेरै विरामीहरूको मृत्यु भइसकेको छ।

विगत एक वर्षदेखि फैलिएको कालाज्वरबाट प्रभावित हुनेको संख्या बढ्दै गएको छ भने आवश्यक औषधोपचारको अभावमा उक्त रोगबाट मर्नेहरूको संख्या पनि दिन-प्रतिदिन बढ्दै गएको छ।

उक्त रोगबाट हाल ठडियाका १२ जना गम्भीर रूपले प्रभावित भएका छन्, जसमध्ये १० वर्षीय ठकनी चौधरी र धोतनु चौधरी चिन्ताजनक अवस्थामा पुगेका छन्। यहाँ भकाभक मान्छे मर्न्यो, कसैले बास्ता गरेन, ठडियाका ३२ वर्षीय नारायण चौधरी भन्छन्।

अधिकशः धारु जाति बसोबास गर्ने उक्त गाउँमा सरकारी तवरबाट औषधि छुट्ट्याउने र रगत संकलन गर्ने कामबाहेक अरु केही पनि नभएको स्थानीय वासिन्दाहरू बताउँछन्।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयबाट छुट्ट्याएका औषधि त्यति प्रभावकारी नभएको

र केवल भाराटानकै लागि मात्र छुट्ट्याएको आरोप उनीहरूको छ।

जनस्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख मधुसुदन कोइराला सेन्ट फ्लाड नामक भुसुनाले टोकेपछि सन् उक्त रोग नियन्त्रणका लागि आगामी आइतबारदेखि उक्त क्षेत्रमा औषधि छर्ने बताउनुहुन्छ। 'पर्सो भदौ ११ गतेदेखि त्यहाँ हामी औषधि छुट्ट्याउँछौं, उहाँले कान्तिपुरलाई बताउनुभयो। पकोप बाहा भएको एक महिनापछि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले केही औषधि छुट्ट्याएको बताउँदै दुलारी गाउँका लक्ष्मीप्रसाद घिमिरे भन्छन्- 'उनीहरू (जनस्वास्थ्यका कर्मचारीहरू) ले भदौमै औषधि पठाइदिन्छौं भनेका थिए अहिलेसम्म पठाएका छैनन्।'

उक्त कार्यालयले गत साउन २८ गते लगेको रगतको रिपोर्ट हालसम्म पनि दिएको छैन। दुलारी गाविस अध्यक्ष अर्जुनराम अधिकारीका अनुसार जनस्वास्थ्यले ३० जनाको रगत परीक्षणका लागि लगेको छ।

'दिनप्रतिदिन मान्छे मर्न लागिसके, रगतको रिपोर्ट भने आउँदैन, गाविस अध्यक्ष अधिकारी भन्छन्, रगतको रिपोर्ट आएपछि मात्र औषधि दिने हुनाले यहाँका मानिसहरू आतिएका छन्।'

यस सम्बन्धमा प्रमुख कोइराला रगत परीक्षण गर्न धरान लगेएको र त्यहाँको मेसिन विगरे रिपोर्ट आउन हिचो भएको बताउनुहुन्छ। उहाँका अनुसार परीक्षण गरिएको व्यक्तिको रिपोर्टमा

'पोजिटिभ' भेटिएमा कालाज्वरको निःशुल्क उपचार गरिन्छ।

तर स्थानीय वासिन्दाहरू भने सरकारको कालाज्वर परीक्षण गर्ने विधि र प्रक्रिया नै झुट्टिपूर्ण रहेको औल्याउँछन्। ठडियाबाट सात किलोमिटर दक्षिण-पूर्वमा पर्ने हरैचा गाविसस्थित केन्द्रमा कालाज्वरका रोगीहरूले निःशुल्क पाउने उक्त औषधि पाउँदैनन्। बरु केन्द्र नजिकैको एक क्लिनिकमा पैसा तिरेर पाइन्छ।

केन्द्रका स्वास्थ्य सहायक विन्देश्वर साह आफैले खोलेको उक्त क्लिनिकमा प्रतिभायल २ सय ५ रुपैयाँ पर्ने औषधि किन्न बाध्य छन्- यहाँका कालाज्वरका विरामीहरू।

हरैचा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रका विन्देश्वर साह आफूले क्लिनिक खोलेको अस्वीकार गर्छन्। उनी भन्छन्- 'कहाँ

मैले क्लिनिक-क्लिनिक खोलेको छु र ?' तर दुलारीका स्थानीय वासिन्दाहरू भने उक्त क्लिनिक साहकै भएको र आफूहरूले साहकै हातबाट औषधि लिएको कान्तिपुरलाई बताए।

जिल्ला जनस्वास्थ्य केन्द्रमा आफूले चिठी लेखेर औषधिको माग गर्दा पनि कार्यालयले औषधि नपठाएको साह बताउँछन्। 'चिठी लेखेर जनस्वास्थ्यमा माग गरेको हो तर अहिलेसम्म दिएको

गत माघदेखि फैलिएको उक्त रोग पत्ता लगाउनुजेलसम्ममा १७ जनाको मृत्यु भएको थियो भने चैतदेखिको विगत चार महिनाको अवधिमा थप तीनजना गरी हालसम्म २० जनाको मृत्यु भइसकेको छ।

विगत एक वर्षदेखि फैलिएको कालाज्वरबाट प्रभावित हुनेको संख्या बढ्दै गएको छ भने आवश्यक औषधोपचारको अभावमा उक्त रोगबाट मर्नेहरूको संख्या पनि दिन-प्रतिदिन बढ्दै गएको छ।

छैन, साह भन्छन्।

ठडियाका वासिन्दाहरूलाई कालाज्वरको औषधि निःशुल्क पाइन्छ भन्ने बाहा छ। सरकारले दिने औषधि पाउन धेरै भन्फट वेहोनुपर्ने भएकोले खण काटेरै भए पनि स्वास्थ्य केन्द्र नजिकैको उक्त क्लिनिकबाट औषधि किन्ने गरेका छन्। 'रोग लागेको प्रमाणित भइसकेपछि पनि जनस्वास्थ्यले औषधि दिएको छैन, उक्त गाविसका लक्ष्मीप्रसाद घिमिरे भन्छन्।

हरैचाले साधारण जाँच गरी कालाज्वर हो-होइन पत्ता लगाएर वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, धरान पठाइदिन्छ। प्रतिष्ठानले पुनः जाँचेर जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयमा पठाएपछि मात्र उक्त कार्यालयले औषधि दिनेगर्छ। स्वास्थ्य केन्द्रदेखि धरानस्थित प्रतिष्ठानसम्म र प्रतिष्ठानदेखि जनस्वास्थ्यसम्मको लामो प्रक्रियाका कारण यस अवधिमा धेरै विरामीहरूको मृत्यु भइसकेको छ। यता र उता, उता र यता गर्दागर्दै धेरै मरे,

चौधरीले बताए।

सिंगो गाविस नै रोगबाट प्रभावित भई मानिसहरू मर्न थालेपछि सरकारले तदारुकता नदेखाएकोमा स्थानीय वासिन्दाहरू क्रुद्ध भएका छन्। 'महामारी फैलिएपछि त सरकारले क्याम्प बसाल्नुपर्छ, ठडियाका एक स्थानीय वासिन्दा बताउँछन्।

गाविसका अधिकश वासिन्दाहरू निरपेक्ष गरिवीको रेखामुनि रहेका छन्।

विहान-बेलुकी छक टानसमेत धौ-धौ पर्ने यहाँका वासिन्दाहरू सिजनमा खेतमा काम गरेर, कोही ज्याला मजदुरी गरेर जीविका चलाउँछन्। 'खानलाई त पुग्दैन मर्गो औषधि उपचार कहाँ गर्न सक्नु ?' चौधरी भन्छन्।

दिन-प्रतिदिन रोगीहरूको संख्या बढ्दै गइरहेका पनि सरकारले उपचारको कुनै व्यवस्था नगरेमा आफूहरूले जिल्ला प्रशासन र जनस्वास्थ्य कार्यालय घेराउ गर्ने स्थानीय वासिन्दाहरूले कान्तिपुरलाई बताए। स्थानीय चौधरी आफ्नो छोरी र भतिजोलाई जनस्वास्थ्य कार्यालयको प्रमुखसँग भण्डा गरेर निःशुल्क उपचार गराएको बताउँदै भने- 'यही ताल हो भने हामी जनस्वास्थ्य हाथिमलाई घेर्छौं।'

यसैगरी मोरङको कदमा गाविस र विराटनगर उपमहानगरपालिका-५ मा पनि ३२ जना कालाज्वरका रोगीहरू भेटिएको जनस्वास्थ्य प्रमुख कोइरालाले बताउनुभयो।

Kathmandu Post 24 SEP. 2000

30 suffering from kala-azar

24 SEP. 2000

By a Post Reporter

DHARAN, Sept 23 - A 3-member team of B. P. Koirala Health Science Academy, which visited the kala-azar affected Dulari VDC in Morang district for conducting a study and treatment of the patients found that 30 people of the VDC were still suffering from kala-azar disease.

It was said that 20 people had died of kala-azar at Thadiya Chaudhari Tole in this VDC. However, this report has not been confirmed.

Morang District Public Health Office had taken blood of 20 patients of the locality for examination two months ago, but the disease was found in the blood of only two of them, according to Chairman of the VDC Nand Lal Chaudhari.

Only 7 of the 30 patients found suffering from kala-azar by doctors were admitted to B. P. Koirala Health Science Academy, Superintendent of the Community Health Department Umesh Lal Karna told *The Kathmandu Post*.

According to a press release issued by the academy, the team was sent at the request of Morang District Public Health Office. The academy and the public health office had agreed that the public health office would bring the patients to the academy for treatment and the academy would provide treatment for seven days at its own cost including free bed and food. The patients would then be taken back to their village where the sub-health post would make sure that the patients take necessary medicines regularly in accordance with the prescription.

The medicines were to be provided by the government free of cost.

The main reasons as to why the disease had not come under control is that patients are extremely poor and they did not come to the hospital for treatment. Moreover, the local medical shops were charging higher prices for the medicines and medicine was not available at the sub-health post. On top of this, patients who were taking medicines also did not complete the full course of the medicine.

The team of the academy examined the suspected patients at ward No 9 of Dulari VDC for a week until Wednesday. The public health office, sub-health post office and VDC office people were also involved in health examination of the suspected patients.

गणित २०२६ E.C

एक गाविसमा कालाज्वरका तीस बिरामी

कान्तिपुर समाचारदाता

धरान, ७ असोज- गत साउन महिनादेखि कालाज्वरको प्रकोपले प्रभावित मोरङ दुलारी गाविसमा ३० जना कालाज्वरबाट प्रभावित बिरामी पाइएको छ।

उक्त गाविसमा देखापरेको कालाज्वरको प्रकोपबाट अलिहेसम्म २० जनाको मृत्यु भएको बताइए पनि त्यस कुराको कतैबाट औपचारिक पुष्टि भने हुन सकेको छैन। गत साउनमा मोरङ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयले उक्त टोलका

२० जनाको रगत परीक्षण गरेकोमा ३ हप्तापछि २ जनाको रगतमा मात्र कालाज्वरको लक्षण देखिएको जानकारी गाविसलाई दिइएको गाविस अध्यक्ष नन्दलाल चौधरीले बताएका छन्।

बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानका टोलीले स्थलगत रूपमा उक्त गाविसमा परीक्षण गर्दा पत्ता लागेका ३० जना कालाज्वर ग्रस्त बिरामीहरूमध्ये शुक्रवारसम्ममा ७ जना मात्र उपचारका लागि प्रतिष्ठानमा भर्नाका लागि आएको सामुदायिक स्वास्थ्य विभागका सुपरीवेक्षक उमेशलाल कर्णाले कान्तिपुरलाई

बताउनुभयो।

दुलारीको उडिया चौधरी टोलमा देखिएको कालाज्वरको प्रकोप अहिलेसम्म नियन्त्रणमा आउन सकेको छैन। बिरामीको आर्थिक अवस्था कमजोर भएकाले प्रकोप बढे पनि उपचारका लागि सुविधासम्पन्न अस्पतालमा जान नसकेका कारण रोग नियन्त्रण हुन नसकेको जनाइएको छ।

प्रतिष्ठानबाट कालाज्वरको स्थलगत परीक्षणका लागि गएको उक्त टोलीले भदौ २९ गतेदेखि असोज १ गते ४ दिनसम्म उक्त टोलका शंकरपद बिरामीहरूको स्वास्थ्य परीक्षण गरेको थियो।

रौतहटमा कालाज्वरबाट तीन बालकको मृत्यु

कान्तिपुर समाचारदाता ०२६.६.१८

रौतहट, ११ असोज- कालाज्वरको प्रकोपबाट स्थानीय पोठियाही गाविस बडा नं. १ वस्ने ३ जना मुसहर जातिका बालकको मृत्यु भएको छ।

आर्थिक विपन्नताका कारण उपचार गराउन नसक्दा बनबारी मुसहरको १० वर्षीय छोरो रामापुर मुसहर र सोही वडाका भोला मुसहरको ३ र ५ वर्षीय छोराहरू सुखीचन्द्र मुसहर र जोगिन्द्र मुसहरको कालाज्वरबाट मृत्यु भएको छ।

'समयमा उपचार गराउन पाइएको भए सायद छोराहरू बाँचे होला'- २ छोराको मृत्युपश्चात् भोला मुसहर भन्छन्- 'सुरुमा ज्वरो मात्र आएको थियो, मौसम परिवर्तन हुने समयमा यस्तै हुन्छ भनेर गाउँलेहरूले भने, होला भनेर सामान्य उपचार मात्र गराइयो। तर विस्तारै ज्वरो बढ्न थाल्यो, त्यसपछि २ छोरा गुमाउनुपर्थ्यो।'

मुसहर जातिले घरदैलोका छेउमा नै सुँगुर र बड्गुरजस्ता जनावरहरू पाल्ने हुनाले त्यसबाट उत्पन्न हुने रोग अति नै घातक बन्न सक्ने

वताउँदै प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी, चन्द्रनिगाहपुरका अहेव महेन्द्र राउत त्यस्ता जनावर भएको ठाउँबाट आउने लामबुट्टेले मानिसलाई टोकेको बखतमा कालाज्वर हुन सक्ने बताउनुहुन्छ।

यसअघि मात्र कालाज्वरको प्रकोपमा परेका ७ जना रोगीहरू गौर अस्पतालमा उपचार गराएपश्चात् निको भएको जानकारी अस्पतालले दिएको छ। तर पोठियाहीमा मृत्यु भएका ३ जना मुसहरका बारेमा भने अस्पतालमा कुनै जानकारी नभएको गौर अस्पतालका एक कर्मचारीले कान्तिपुरलाई बताए।

गौर २०५६ असोज १४

कालाज्वरबारे प्रशिक्षण

विराटनगर। वीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, कोशी अञ्चल अस्पताल, जिल्ला जनस्वास्थ्य र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी तथा सो सोसाइटीका उपशाखाद्वारा यहाँ एकदिने कालाज्वर रोग परीक्षण शिविरको आयोजना गरियो।

विराटनगर उपमहानगरपालिकाको बडा नं. ५ र ६ का कालाज्वर लागेका सम्भावित ७५ जना विरामीको स्वास्थ्य परीक्षण गर्दा तीमध्ये १० जनामा कालाज्वर र मलेरिया देखापरेको कुरा काजीबाबु पोखरेलले बताउनुभएको छ।

ती सबै विरामीको निःशुल्क उपचारका लागि कोशी अञ्चल अस्पताल विराटनगरमा व्यवस्था मिलाइएको कुरा पनि बताइएको छ।

कान्तिपुर २०५६.६.१८

मन्त्रालयले पठाएको औषधि स्वास्थ्यकर्मीद्वारा अस्वीकार

अस्पतालमा कालाज्वर विरामीको चाप बढ्दो, औषधिको अभाव

वीरगञ्ज, १७ असोज (कास)- स्वास्थ्य मन्त्रालयले निःशुल्क वितरण गर्न भनी पठाएको 'फगी जोन' नामक कालाज्वरको औषधि विरामीको लागि खतरनाक भएको जनाउँदै उक्त औषधि प्रयोग गर्न नारायणी उपक्षेत्रीय अस्पतालका चिकित्सकहरूले अस्वीकार गरेका छन्।

'फगी जोन' विरामीको अन्तिम अवस्थामा प्रयोग गर्ने औषधि रहेको र यसको प्रयोग साधारण कालाज्वरका विरामीलाई प्रयोग गरेमा यसको परिणाम प्राणघातक हुने सल्लाह दिँदै उनीहरूले उक्त औषधि प्रयोग गर्न अस्वीकार गरेका छन्।

कालाज्वरलाई अन्य औषधिले नियन्त्रण गर्न नसकेमा मात्र 'फगी जोन' दिनपर्छ तर यसको प्रयोग जवाभावी भएमा विरामीको मृत्युसमेत हुनसक्छ- उनीहरूको सल्लाह छ।

स्वास्थ्य विभागले अस्पतालका लागि पठाएको सुपरिटेण्डेण्ट डा. विके प्रसादलगायतका अन्य चिकित्सकहरूले विरामीका लागि प्रयोग गर्न नहुने भनी प्रयोग गर्न मानेका छैनन्।

सुपरिटेण्डेण्ट प्रसाद कालाज्वरका पहिलो चरणका विरामीका लागि 'फगी जोन' औषधि उपयुक्त नभएको धारणा राख्दै उक्त औषधि किनेर विभागले गल्ती गरेको

बताउनुहुन्छ। यस सम्बन्धमा वीरगञ्जस्थित औषधि व्यवस्था विभागका प्रमुख रामचन्द्र राजवंशी कुन औषधि कहिले पठाउने भन्ने सिधै स्वास्थ्य विभागले निर्णय गर्ने हुँदा यसबारे आफूलाई धाहा नभएको बताउनुहुन्छ।

यसैबीच तराईको जिल्लाहरूमा हालै देखापरेको प्राणघातक रोग कालाज्वरको वास्तविक औषधि वीरगञ्जको नारायणी अस्पतालमा नभएको कारण विरामीहरू रित्तो हात घर फर्कन बाध्य बनाइएका छन्। सरकारले उक्त रोगको औषधि निःशुल्क र सरल किसिमबाट उपलब्ध गराउने घोषणा गरेको थियो।

आइतबार कालाज्वर लागेको भनी डा. गोपाल गजरेलद्वारा अस्पताल भर्नाका लागि सिफारिस गरिएका वारा जिल्ला हरैया गाविसका १५ वर्षीय मानबहादुर वस्नेतले कालाज्वरको औषधि नपाएर घर फर्कन पर्थे। उनका बाबुले सरकारको कार्यशीलीपति आक्रोश पोख्दै कान्तिपुरलाई भने- कि घोषणा नै गर्नु हुन्न थियो। होइन भने घोषणा गरेको कुरा पूरा गर्नुपर्छ।

यस सम्बन्धमा अस्पतालका सुपरिटेण्डेण्ट डा. विके प्रसादले धेरै कालाज्वरको रोगी अस्पतालमा आएकोले सोडियम एण्टी मोनी सकिएकाले मन्त्रालयलाई औषधि पठाउन अनुरोध गर्दा अहिलेसम्म नपठाएको बताउनुभयो।

वारामा कालाज्वरको वढ्दो प्रकोप

बारा समाचारदाता

कलैया कात्तिक ७ गते। करिव एक महिना अघिदेखि फाटफुट्ट रूपमा वारामा गाउँहरूमा देखापरेको कालाज्वरका रोगीहरू अहिले बढि हुन थालेका छन्।

जिल्लामै नभएकै कलैया अस्पतालमा आज मात्र पाँचजना कालाज्वरका रोगीहरू भर्ना हुन आएको अस्पतालका प्रमुख डा. सतिस चौधरी बताउनुहुन्छ।

डा. चौधरीका अनुसार रोगीहरूलाई औषधि उपलब्ध गराउन सकेको छैन। केन्द्रबाट माग गर्दा आवश्यक परिमाणमा औषधि उपलब्ध नहुँदा समस्या देखापरेको छ। कलैया अस्पतालमा करिव एक महिनामा ५० जना कालाज्वरका विरामीहरूको उपचार भइसकेको छ भने हाल १२ जना रोगीहरू औषधोपचार गराउँदै रहेका छन्।

यसरी रोगीहरूको अपत्यासित बढि हुनाले औषधिको अभावमा उपचारमा कठिनाई उत्पन्न भएकोले सम्बन्धित निकायले औषधि उपलब्ध गराउन ध्यान पुऱ्याउनुपर्ने डा. चौधरी बताउँछन्।

Kala-azar hits Thadiya

MORANG, Oct 22 (PR) - There are still 26 patients suffering from Kala-azar at Thadiya Tola village of Dulari VDC-9 in Morang district.

The VDC office has informed that the 26 patients of Kala-azar have not received medical check-up yet.

VDC Chairman Arjun Ram Adhikari informed that 21 people have died of the disease by the end of August starting from January this year at this locality alone. He also informed that 6 of the patients are in critical condition.

Following repeated requests from the VDC, Morang District Public Health Office sent technicians to test patients' blood but they did not take any other initiatives than to identify the disease that it was Kala-azar. Adhikari said.

कालाज्वरको औषधी पुगेन

कलैया, कात्तिक ८ गते। वारा जिल्लाको विभिन्न गाउँ विकास समितिमा फैलिएको कालाज्वरबाट पीडित ६ जना रोगीहरूको 'फर्निजर' नामक औषधीको अभावले गर्दा उपचार हुन नसकेको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख डा. सतिस चन्द चौधरीबाट थाहा भएको छ।

तिनीहरू उपचारका लागि आज कलैया अस्पतालमा आएका थिए।

गत महिना प्राप्त २० भाइल औषधीबाट कलैया अस्पतालमा उपचार गराउनेहरूमा सिमरा वस्ने अभिनय अधिकारी, क.न.पा. वस्ने सजुग साह, फुलवाह पसां वस्ने श्रीस कुर्मी, कबही वस्ने डिल्लीवाहादुर, डुमरवाना वस्ने गोपी श्रेष्ठ, निजगढ वस्ने गंगानिधि र राजन गुरागाईंको उपचार भइरहेको थाहा भएको छ।

डा. चौधरीका अनुसार औषधीका लागि सम्बन्धित निकायमा माग गरिएको छ र औषधी आउनासाथ ती रोगीहरूको उपचार शुरु गरिने भएको छ। रासस

एकै गाउँमा छब्बीस कालाज्वरका रोगी

कान्तिपुर समाचारदाता

मोरङ, ७ कात्तिक- विराटनगरबाट करिव ३० किलोमिटर उत्तर पूर्वमा पर्ने दुनारी गाउँ विकास समिति- ९ को कडियाटोलमा अर्कै पनि २६ कालाज्वर रोगका विरामीहरू भेटिएका छन्।

उक्त कालाज्वर पीडित व्यक्तिहरूले हालसम्म कुनै निकायबाट उपचार नपाएको जानकारी गाविसले दिएको छ।

उक्त कडियाटोलमा गत माघ महिनादेखि कालाज्वर रोगको फैलिएको र उक्त रोगबाट गत भदौ महिनासम्ममा २१ जनाको मृत्यु भइसकेको जानकारी गाविस अध्यक्ष अर्जुनराम अधिकारीले दिनुभयो।

गाविस अध्यक्ष अधिकारीका अनुसार हाल पीडितमध्ये ६ जनाको अवस्था चिन्ताजनक रहेको छ।

रोगको प्रकोप फैलिएको थाहा पाउनासाथ रोग नियन्त्रणका लागि जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय मोरङलाई पटक-पटक अनुरोध गर्दा गत भदौ महिनामा विरामीहरूको रगत परीक्षण गर्न प्राविधिकहरू छटाएको र कालाज्वर रोगको पुष्टि गरेर

छाह्रौं रोग नियन्त्रण गर्ने प्रयास गरेर छाह्रौं रोग नियन्त्रण गर्ने प्रयास गरेन गाविस अध्यक्ष अधिकारी गुनासो व्यक्त गर्नुहुन्छ।

जनस्वास्थ्य कार्यालयले उक्त रोग नियन्त्रणका लागि कुनै चासो नदेखाएपछि रोगीहरूलाई गाविसले जनही ५-५ सय रुपैयाँ आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराएर धरानस्थित वीपी कोइराला स्वास्थ्य शिक्षण प्रतिष्ठानमा उपचारका लागि पठाएको छ।

यस सम्बन्धमा जनस्वास्थ्य कार्यालयमा सम्पर्क गर्दा सेन्ट फलाई नामक भुसुनाले टोकेपछि उक्त रोग सन् हुनाले उक्त रोग नियन्त्रणका लागि कार्यालयबाट गत भदौ महिनामा औषधी छरेको तर हाल पुनः रोगको प्रकोप रहरहेको जानकारी कार्यालयमा नआएको जानकारी दिइयो।

उक्त रोग फैलिएको ठाँडिया गाउँका बासिन्दाहरू अत्यन्तै आर्थिक कमजोर पक्षका, भएका कारण आफूलाई लागेको रोगको उपचार आफैँ गराउन सक्तैनन्, उक्त रोगबाट पीडित मानिसहरू ज्याला, मजदूरी गरेर जीविका चलाउने गर्दछन्।

औषधि नपाएर रोगीहरू फर्के

कलैया, ८ कात्तिक (कास)- जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय तथा जिल्ला अस्पतालमा कालाज्वरको औषधि नहुनाले ६ जना नयाँ रोगीहरू विवश भई घर फर्केका छन्। हाल अस्पतालमा ७ जना सोही रोगको उपचार गराउन भर्ना भएर बसेका छन्।

कलैया अस्पतालका सिनियर मेडिकल अफिसर डा. सतीशचन्द्र चौधरी भन्नुहुन्छ- मैले थप औषधिहरूका लागि केन्द्रमा फोन गरेको छु। निजगढ, डुमरवाना, सपही, भोँड्या, वारा जिल्लाका र पर्सा जिल्लाका रोगी पनि यस रोगले पीडित भएर कलैया अस्पतालमा उपचारका लागि आएका थिए।

कलैया अस्पतालमा कालाजार रोगी खचाखच

कान्तिपुर समाचारदाता

कलैया, २१ कात्तिक- कालाजारका बढ्दो रोगीहरूको कारण पश्चीस शैयाको कलैया अस्पताल खचाखच भरिएको छ।

गत माघदेखि हालसम्म १ सय ११ जना कालाजारका रोगीहरू उक्त अस्पतालमा भर्ना भइसकेका छन्। उक्त अस्पतालमा आइतबारमात्र १८ रोगीहरू कालाजारबाट पीडित भई भर्ना भएका थिए। दिनहुँ करिब ६ जना रोगी उक्त अस्पतालबाट उपचार गराएर फर्किरहेका छन्।

अस्पतालका सिनियर मेडिकल अधिकृत डा. सतिशचन्द्र चौधरी भन्नुहुन्छ- 'फन्जीजोनको सुई चलाउँदै छौं, सरकारले यसपाली छर्त पठाएको केओपिन नामक

औषधि प्रभावकारी नदेखिएकाले यसपटक कालाजार दढी देखापरेको हो।'

अस्पतालका एक कर्मचारीका अनुसार केओपिनको प्याकेटमा आठ लिटर पानीमा दुई पोका औषधि मिसाएर छर्ने भनि लेखिएको छ, तर स्वास्थ्य विभागले पोकाका मिसिन्ट्रि भएर जे लेखिए पनि १ पोका मात्र हालेर छर्न भनेको छ। स्वास्थ्य विभागका निर्देशनका अनुसार काम गर्दा पोकाका लेखिएको निर्देशन विपरीत पानीमा औषधि मिसाउँदा सर्वसाधारणहरू रिसाउने गरेको ती कर्मचारी बताउँछन्।

गत वर्ष यस अवधिमा उक्त अस्पतालमा कालाजारका रोगीको संख्या ७४ रहेको अस्पतालको तथ्याकमा उल्लेख छ।

गोप्य पत्र २०४६.६.२२

१.५ कालाजारबाट पीडितहरू बढे

कलैया, कात्तिक २१ गते। बारा जिल्लाका विभिन्न गाउँ विकास समितिहरूबाट कालाजारबाट पीडित भई कलैया अस्पतालमा उपचारार्थ आउने विरामीहरूको संख्या दिनानुदिन बढ्दो छ।

हाल सो अस्पतालमा त्यस्ता १८ जना विरामीको उपचार भैरहेको कुरा अस्पतालका चिकित्सक डा. केदारप्रसाद सेन्थुरीबाट थाहा भएको छ।

हाल अस्पतालमा सो रोगबिरुद्धको 'फन्जीजोन' नामक औषधि कमी भएकोले रोगीहरूलाई अन्यत्र पठाउने गरिएको पनि थाहा भएको छ।

बारा जिल्लाको डुमरवाना गाविस अन्तर्गत टागीया बस्तीमा विगत १० वर्षपछि सो रोग देखा परेको छ। सो रोगबाट त्यस बस्तीमा करिब २६ जनाको मृत्यु समेत भैसकेको बताइएको छ।

हाल सो रोग जिल्लाको रामपूर्वा, ककडी, रुपही, कोल्मी, अभाव, पटेवा, निजगढ, अमलेश्वरगंज, सिमरा, कवही, डुमरवाना, भोगहा, कलैया नगरपालिका, सिसासन र बछनपूर्वा गाविसहरूमा देखापरेको र गत महिना केही गाविसहरूमा रोग बिरुद्धको औषधि छर्कने कार्य समेत भएको पनि बताइएको छ।

स्पेसटाईम २०४६.६.२२.

बारामा कालाजारको प्रकोप

स्पेसटाईम

कलैया, कात्तिक २१

बारा जिल्लाका विभिन्न गाउँ विकास समितिहरूबाट कालाजारबाट पीडित भई कलैया अस्पतालमा उपचारार्थ आउने विरामीहरूको संख्या दिनानुदिन बढ्दो छ। हाल सो अस्पतालमा त्यस्ता १८ जना विरामीको उपचार भैरहेको कुरा अस्पतालका चिकित्सक डा. केदारप्रसाद सेन्थुरीबाट थाहा भएको छ। हाल अस्पतालमा सो रोग बिरुद्धको 'फन्जीजोन' नामक औषधि कमी भएकोले रोगीहरूलाई अन्यत्र पठाउने

गरिएको पनि थाहा भएको छ।

बारा जिल्लाको डुमरवाना गाविस अन्तर्गत टागीया बस्तीमा विगत १० वर्षपछि सो रोग देखा परेको छ। सो रोगबाट त्यस बस्तीमा करिब २६ जनाको मृत्यु समेत भैसकेको बताइएको छ। हाल सो रोग जिल्लाको रामपूर्वा, ककडी, रुपही, कोल्मी, अभाव, पटेवा, निजगढ, अमलेश्वरगंज, सिमरा, कवही, डुमरवाना, भोगहा, कलैया नगरपालिका, सिसासन र बछनपूर्वा गाविसहरूमा देखा परेको र गत महिना केही गाविसहरूमा रोग बिरुद्धको औषधि छर्कने कार्य समेत भएको पनि बताइएको छ।

Raising 8 Nov 2000

Kala-azar medicine

R-N stolen

Lahan, Nov. 7 (RSS):

Medicine for kala-azar worth Rs 500,000 has been stolen from the area health post at Golbazar, Siraha district.

Ten drums of the k.o. thrin were stolen from the health post warehouse on November 2. The thieves broke four locks.

The warehouse is right next to where security guards of the forest office are stationed and in front of the area police office.

The medicine was meant for distribution from the Janakpur to Mechi areas.

Last summer also medicine was stolen from the health post.

The police let it be known that as the health post employees might themselves have had a hand in the thefts their homes would be searched. The very next day 684 packets of the stolen medicine were found by the police in a sugarcane field.

स्पेसटाइम ०२६८-२-

कालाजारबाट नौ जनाको मृत्यु

स्पेसटाइम

काठमाडौं, मंसिर ९

मोरङ जिल्लाको कैरीन गाउँ विकास समितिमा फैलिएको कालाजारको प्रकोपबाट नौ जनाको मृत्यु भएको छ।

कैरीन गाउँ विकास समितिका अध्यक्ष भेषनाथ रिजालका अनुसार, रत केही दिनदेखि कैरीन-५ करमटोलमा फैलिएको कालाजारले मुसहर जातिका नौ जनाको ज्यान गइसकेको तथा दुईजना चिन्ताजनक अवस्थामा रहेका छन्।

कैरीन गाउँ विकास समितिमा यस रोगबाट गरिब परिवारका मुसहरहरूको मृत्यु भएको छ, अध्यक्ष रिजालले बताउनुभयो।

रिजालका अनुसार कालाजार रोगाचरङ गाउँमा दुईपटकसम्म प्रतिरोधक औषधी छरिसाकिएको छ। यससम्बन्धमा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख मधुनन्दन कोइरालासँग सम्पर्क राख्दा कैरीनका घटनाका सम्बन्धमा आफूलाई थाहा नभएको बताउनुभयो।

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार, उक्त रोगको निराकरणका लागि छ/छ महिनामा सेसिफिरम औषधी छर्किने गरिएको छ।

स्पेसटाइम २०५६ मंसिर ३

सर्लाहीमा कालाजारको प्रकोप बढ्दो

स्पेसटाइम ०५६.८.३.

सर्लाही, मंसिर २

कालाजारबाट पीडित पाँच वर्षीय बालिका सीमा कुमारी विचन्द्र अस्पताल, सर्लाहीको दुई नम्बर शैय्यामा जीवन र मरणको दोसाँधमा बाँचेकी छिन्।

सदरमुकाम मलंगवा-६ बस्ने सीमा कुमारीलाई कुन रोगले आक्रमण गरेको हो उनी अनभिज्ञ छिन्। तर, सीमाको स्वास्थ्यस्थितिवारे चिकित्सक अचिराम भाले उनको फियो सुन्निएको छ, गोडा पनि सुन्निएका छन्। पेटमा पानी भरिएको छ। टाउकोको रौ भर्ने क्रम जारी छ र अत्यधिक तापक्रमको प्बरो आइरहन्छ भन्नुभयो। स्टाफ नर्स शोभा चुँडालका अनुसार अस्पतालका १६ वटा शैय्यामध्ये १५ वटा शैय्यामा जिल्लाका विभिन्न स्थानबाट कालाजारको उपचार गराउन आएका रोगीहरू भर्ना गरिएको बताउनुभयो।

अस्पतालमा उपचारर्य भर्ना भएका हरिपुर गाविस-९ का रकु बस्नेत, दुखिया देवी, रामदेव चौधरी, फूलपरासी गाविस-५ का जियाउल अन्सारी, दुंग्रेखोला-३ का अर्जुन परियार, गंगापुर-६ का शम्भु धिमिरे, मोहनपुर-५ का सबिला सातुन, सातदेवी-५ का उमाकुमारी लामा छन्। उपचार गराउने क्रममै इश्वरपुर-९ का सीता कार्की, विभुवन नगर-९ का राजकुमारी दास, रानीगन्ज-८ का दुर्गादेवी साह र सदरमुकाम मलंगवा-८ का सञ्जयकुमारसमेत १५ जना कालाजार ग्रसित रोगीहरूले उपचार गराइरहेका छन्।

कालाजारसम्बन्धी मेडिकल परीक्षण एन्डीवडी टेस्ट (बोनम्यारो टेस्ट) हो। यसप्रकारको मेडिकल परीक्षणसम्बन्धी तालिम प्राप्त चिकित्सकले मात्र उक्त बोनम्यारो टेस्ट गर्न सक्छन्। यस्ता विशेषज्ञहरू नेपालमै थोरै सख्यामा रहेकाले यहाँका रोगीलाई कालाजार परीक्षण गरी उपचार गर्न कठिन

रहेको करा ल्याब टेक्सिसियन रामकैलाश साह बताउँछन्।

भुसुनाबाट सरे कालाजार, औलो उन्मूलन गरेदेखि नै केही समयका लागि निर्मूल भएको थियो। अहिले तराई क्षेत्रमा औलो बहिरहेको छ र साथमा कालाजार फैलिँदो छ। औलो र कालाजार हुँदा करिब एउटै लक्षण देखिने भए पनि कालाजार हुँदा गोडा सुन्निते, रौ भर्ने, पेट सुन्निते भएकाले औलोबाट सजिलै छुट्याउन सकिने स्वास्थ्यकर्मी किशोरी यादव बताउँछन्।

औलोको औषधी सस्तो छ भने कालाजारको औषधी सर्वसाधारणले किन्न सक्दैन। त्यस्तो भएकाले सरकारले जुनसुकै अस्पतालमा उपचार गराए पनि कालाजारको औषधी निःशुल्क उपलब्ध गराउने नीति लिएको बताउँछन्।

अस्पतालमा आवश्यक पर्ने औषधीको मात्र स्वास्थ्य सेवा विभागले जिल्लाको मागअनुसार नपठाउने र पठाए पनि हिलो गरिदिने गरेकाले रोगीको उपचार प्रक्रियामा कठिनाई भएको स्टाफ नर्स शोभा चुँडाल बताउनुहुन्छ।

उहाँ सीमापारिका विरामीहरू अहिले पनि धेरैजसो यस अस्पतालमा आएर उपचार सुविधा लिने गरेका छन्। तराई क्षेत्रका बासिन्दा र सीमापारिका बासिन्दाहरू छुट्याउन नसकिने भएकाले पनि नेपाली नागरिकले औषधी पर्याप्त पाउन नसकेको जानकारी दिनुहुन्छ। डाक्टरले यकिन गरेपछि मात्र औषधी दिनुपर्ने भएकाले र औषधी महँगो भएकाले स्थानीय हेल्थपोस्टमा औषधी वितरण नगर्नाले सदरमुकाममा भएका अस्पतालमा उपचार गराउन धेरैले सामान्य खर्च जुटाउन नसकेको कारण धेरैले गाउँमै प्राण त्याग्ने गरेको पाइएको छ।

आ.व. २०५६/५७ सालमा यहाँका विभिन्न गाविसका कालाजारका रोगीमध्ये अस्पताल आएका करिब एक सय ५० जनामध्ये पाँचजनाको अस्पतालमै मृत्यु भएको र बाँकी रोग सन्धो भई घर फर्किएको अस्पतालका निमित्त अचिराम लता यादवले बताउनुभयो।

गौररत्नापत्र, १४ मंसिर २०२०

कालाज्वरबाट तीनजनाको मृत्यु

धरान समाचारदाता

धरान, मंसिर १३ गते। सुनसरी जिल्लाको विभिन्न गाउँहरूबाट कालाज्वरबाट पीडित भएर उपचार गर्न बी.पी. कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान आइपुगेका तीनजनाको उपचार गर्दागर्दै मृत्यु भएको छ।

प्रतिष्ठानले दिएको जानकारीअनुसार, कालाज्वरबाट मृत्यु हुनेमा धरानका एक, दुम्हाहा गाविसका एक र भलुवा गाविसका एकजना रहेका छन्।

यसवर्षमा मात्र उक्त रोगबाट सुनसरीका २५८ जना व्यक्तिहरू प्रभावित भएको कुरा अस्पताल सूत्रले बताएको छ।

कालाज्वरबाट प्रभावित भई अस्पताल आउने रोगीहरूमध्ये घुस्की गाविसबाट ७५ जना रहेका थिए। त्यसैगरी, तनमुना गाविसबाट १९, छिटाहाबाट १४ जना, भासिकाबाट १२ र इनरुवा नगरपालिकाबाट १५ जना गरी भण्डै १२३ जना रोगीको उपचार गरिएको छ।

स्पेशल टाइम, २० अंसि २०५८

कालाजारबाट मृत्यु ।

इनरुवा/ वी.पी.कोइराला स्वास्थ्य
विज्ञान प्रतिष्ठान धरानमा थालू आर्थिक
वर्षको हालसम्ममा कालाजार रोगबाट
पीडित भई उपचारार्थ भनां भएका मध्ये
धरान नगरपालिकालगायत हुम्राहा र
भलुवा गाविसमा एक/एक जनाको मृत्यु
भएको छ ।

उक्त अवधिमा प्रतिष्ठानमा घुस्की
गाविसबाट ७५, तनमुनाबाट १९,
छिटाहाबाट १४, भादगाउँ सिनुवारीबाट
१२ र इनरुवा नगरपालिकाबाट १५ जना
कालाजारका विरामीहरू उपचारका
निमित्त आएको प्रतिष्ठानले जनाएको छ ।

सुनसरी जिल्लामा हालसम्म उक्त
रोगबाट दुई सय ५८ जना प्रभावित
भैसकेको पनि बताइएको छ । स्पेशल टाइम